

Hrvatsko knjižničarsko društvo

ARHIVI, KNJIŽNICE, MUZEJI

Mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture

Početna stranica
Obavijesti organizatora
AKM 13
Radna grupa AKM-a
Internetsko nazivlje
Pojmovnik AKM-a
Arhiva AKM-a
O AKM-u
Arhiva članaka

Posljednja promjena: 09.11.2009.

Korisni linkovi

- hangingtogether.org
the hangout spot for libraries, archives, and museums
- **WIDWISAWN** provides an open forum for discussions on research and development initiatives relevant to the

13. Seminar ARHIVI, KNJIŽNICE, MUZEJI

Mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture

ROVINJ, 25.-27. studenoga 2009.

PROGRAM I POZIV NA SUDJELOVANJE

[Upute autorima](#) | [Upute za izradu postera](#) | [Upute voditeljima radionica](#)
[|Kotizacija, prijevoz, smještaj](#) | [PRIJAVA](#)

Poštovani, uz ove prigodne fotografije s prvog AKM seminara održanog 1997., i ove godine vas pozivamo da aktivno prisustvujete 13. seminaru Arhivi, knjižnice, muzeji pod naslovom:

13. seminar
ARHIVI, KNJIŽNICE, MUZEJI
moćnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture

Rovinj, 25.-27. studenoga 2009.

Organizatori

Hrvatsko knjižničarsko društvo (glavni organizator)
Hrvatsko muzejsko društvo
Hrvatsko arhivističko društvo

Suorganizatori

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Odsjek za informacijske znanosti
Sveučilište u Zadru, Odjel za knjižničarstvo
Filozofski fakultet Sveučilišta J.J. Strossmayera, Osijek, Odsjek za informacijske znanosti
Hrvatski državni arhiv, Zagreb
Muzejski dokumentacijski centar, Zagreb
Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

TEMA
13. seminara
ARHIVI, KNJIŽNICE, MUZEJI
mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture
POVRATAK U BUDUĆNOST – OSVETA STANDARDA!

Srijeda, 25. studenoga

- 08.00-09.00 *Registracija*
- 09.00-09.30 **Gordon Dunsire** (Strathclyde University, CDLR, Glasgow, UK). Do we really know what users want?
- 09.30-10.00 **Sanjica Faletar, Boris Badurina** (Filozofski fakultet, Odsjek za informacijske znanosti, Osijek). Suradnja baštinskih ustanova u Hrvatskoj: stanje i očekivanja
- 10.00-10.30 **Goranka Horjan** (Muzeji Hrvatskog Zagorja, Gornja Stubica). Projekt CRAFTATTRAC: Tradicijski obrti – atrakcije za kulturni turizam
- 10.30-11.00 *Odmor*
- 11.00-11.30 **Vlatka Lemić** (Hrvatski državni arhiv, Zagreb). Implementacija i povezivanje standarda u ARHiNET sustavu
- 11.30-12.00 **Sofija Klarin, Maja Jokić, Jasenka Zajec** (Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu). Portal starih hrvatskih novina i časopisa
- 12.00-12.30 **Danijela Babić** (ZaMirNET, Zagreb, Hrvatska), **Dunja Marija Gabriel** (Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu), **Marko Velić** (Initium Futuri Ltd., Zagreb). Implementacija pilot projekta VERGILIUS za slijepe i slabovidne osobe u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu
- 12.30-14.00 *Ručak*
- 14.00-15.00 **Predstavljanje postera**
- 15.00-16.30 **Radionice**
(1) Restauratorsko-konzervatorska dokumentacija
(3) Od portala Hrvatska kulturna baština do Europeane
- 16.30-17.00 *Odmor*
- 17.00-18.30 **Radionice**
(1) Restauratorsko-konzervatorska dokumentacija
(3) Od portala Hrvatska kulturna baština do Europeane

Četvrtak, 26. studenoga

- 09.00-09.30 **Maja Žumer** (Faculty of Arts, Department of Library and Information Science and Book Studies, Ljubljana, Slovenia). FRBRoo: Towards interoperability in the cultural sector
- 09.30-10.00 **Ana Barbarić** (Filozofski fakultet, Odsjek za informacijske znanosti, Zagreb), **Mirna Willer** (Sveučilište u Zadru, Odjel za knjižničarstvo, Zadar). FRBR, FRAD i nacionalni kataložni pravilnik: preliminarno istraživanje
- 10.00-10.30 **Tomislav Čepulić** (Hrvatski državni arhiv, Zagreb). Nove međunarodne arhivske norme ISDIAH i ISDF
- 10.30-11.00 *Odmor*
- 11.00-11.30 **Alenka Šauperl** (Faculty of Arts, Department of Library and Information Science and Book Studies Ljubljana, Slovenia), **Zdenka Semlič Rajh** (Regional Archives Maribor, Slovenia). Description of creators and authors of archival and library material: isolation or cooperation
- 11.30-12.00 **Tomica Vrbanc** (Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu). Standardi za opis osoba: usporedba i mogućnosti suradnje zajednica metapodataka
- 12.00-12.30 **Boris Bosančić** (Filozofski fakultet, Odsjek za informacijske znanosti, Osijek). XML imenski prostori: put prema povezivanju metapodatkovnih standarda baštinskih ustanova
- 12.30-14.00 *Ručak*
- 14.00-15.30 **Radionice**
(2) Promicanje kulturnog turizma
(4) Korisnici informacijskih ustanova: potrebe i kako ih istražiti
- 15.30-16.00 *Odmor*
- 16.00-17.30 **Radionice**
(2) Promicanje kulturnog turizma
(4) Korisnici informacijskih ustanovav: potrebe i kako ih istražiti
- 18.00-18.30 **Predstavljanje zbornika radova 12. seminara AKM**

Petak, 27. studenoga

- 09.00-09.30 **Sanjica Faletar Tanacković** (Filozofski fakultet, Odsjek za informacijske znanosti, Osijek), **Franjo Pehar, Tatjana Aparac-Jelušić** (Sveučilište u Zadru, Odjel za knjižničarstvo, Zadar). Struktura trostruke uzvojnice AKM-a: bibliometrijska analiza priloga objavljenih u razdoblju od 1997. do 2008.
- 09.30-10.00 **Radovan Vrana** (Filozofski fakultet, Odsjek za informacijske znanosti, Zagreb). Digitalni repozitoriji ustanova i njihova uloga u znanstvenom komuniciranju: istraživanje o digitalnim repozitorijima u visokoškolskim knjižnicama Sveučilišta u Zagrebu
- 10.00-10.30 **Sonja Špiranec** (Filozofski fakultet, Odsjek za informacijske znanosti, Zagreb). Što je e-učenje bez metapodataka?
- 10.30-11.00 *Odmor*
- 11.00-11.30 **Ingeborg Rudomino, Karolina Holub, Sonja Pigac Ljubi** (Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu). Kvantitativna i kvalitativna analiza Digitalnog arhiva hrvatskih mrežnih publikacija
- 11.30-12.00 **Ana Filep, Ivana Mora Asić** (Hrvatski povijesni muzej, Zagreb). Obrada i pohrana dokumentacijskih fotografija građe Hrvatskoga povijesnog muzeja
- 12.00-12.30 **Damir Doračić, Slađana Latinović** (Arheološki muzej, Zagreb), **Goran Zlodi** (Filozofski fakultet, Odsjek za informacijske znanosti, Zagreb). R++ : program za dokumentiranje konzervatorsko-restauratorskih zahvata na arheološkim predmetima
- 12.30-14.00 *Ručak*
- 14.00-14.30 **Senka Tomljanović** (Sveučilišna knjižnica, Rijeka). Očuvanje i održanje kulturne baštine – zašto i kako: globalni odgovor iz Salzburga
- 14.30-15.00 **Gordon Dunsire** (Strathclyde University, CDLR, Glasgow, UK). Who said that?
- 15.00-16.00 Izvještaji voditelja radionica i organizatora postera
Rasprava, zaključci. Najava izleta
- 16.00-17.00 *Odmor*

PREDAVANJA

DO WE REALLY KNOW WHAT USERS WANT?

Gordon Dunsire
Strathclyde University, CDLR, Glasgow, UK
g.dunsire@strath.ac.uk

This presentation will discuss the results of two recent projects which raise issues about the relationship between digital information services and their users. The Digitisation in Special Collections: Mapping, Assessment, Prioritisation (DiSCmap <http://discmap.cdlr.strath.ac.uk/>) project investigated the criteria employed by higher education and research library users to prioritise collections for digitisation, and revealed significant differences in user and professional perceptions of what constitutes a collection. The Online Catalogue and Repository Interoperability Study (OCRIS <http://cdlr.strath.ac.uk/ocris/>) investigated the scope and interoperability of institutional repositories and online library catalogues. The findings show a poor level of interoperability between information retrieval systems within a single organisation, making it more difficult for users to identify all research outputs of one or more higher education institutions.

SURADNJA BAŠTINSKIH USTANOVA U HRVATSKOJ STANJE I OČEKIVANJA

Sanjica Faletar Tanacković, sfaletar@ffos.hr

Boris Badurina, boris.badurina@ffos.hr

Filozofski fakultet, Odsjek za informacijske znanosti, Osijek

Rad predstavlja rezultate istraživanja djelatne suradnje u hrvatskom baštinskom području. U istraživanju se kvalitativnom i kvantitativnom metodom (*online* upitnik, nestrukturirani intervju) analizira i kritički vrednuje međusobna suradnja arhiva, knjižnica i muzeja, kao i suradnja s ostalim obrazovnim ustanovama i drugim značajnim javnim i privatnim ustanovama i organizacijama u društvu. Utvrđuju se prepreke i prednosti njihova suradničkog djelovanja i izvori neophodni za uspješne i djelotvorne suradničke odnose. Konačno, istražuje se na koje načine resorna državna tijela usmjeravaju i osiguravaju podršku hrvatskim baštinskim ustanovama za istinsko suradničko (kolaborativno) djelovanje.

Dobiveni rezultati mogu pridonijeti razumijevanju, planiranju, implementaciji i vrednovanju konkretnih suradničkih aktivnosti baštinskih ustanova, ali i poslužiti resornom ministarstvu i nadležnim matičnim ustanovama kao polazište za strateško planiranje suradničkih odnosa u području.

PROJEKT
CRAFTATTRAC = TRADICIJSKI OBRTI – ATRAKCIJE ZA KULTURNI TURIZAM

Goranka Horjan
Muzeji Hrvatskog Zagorja, Gornja Stubica
goranka.horjan@mhz.hr

CRAFTATTRACT je akronim projekta koji su osmislili Muzeji Hrvatskog zagorja i proveli zajedno sa suradnicima zahvaljujući sufinanciranju iz europskih fondova u sklopu drugog poziva za INTERREG IIIA Program za susjedstvo. Projekt je tradicijsku baštinu sagledao kao bitnu sastavnicu razvoja u prekograničnom području, a čitavim nizom indikatora dokazao kakav pozitivan učinak ima u području kulturnog turizma. Implementacija je bila u području Krapinsko-zagorske županije s hrvatske strane i u području Podravja i Pomurja sa slovenske.

Projekt je bio zacrtan na dobroj suradnji dvaju vrlo različitih područja – kulture i turizma – što je inače teško postići zbog čitavog niza razloga koji se ukratko mogu sažeti u činjenici da turizam i kultura potpuno različito pristupaju zajedničkom sadržaju zbog profitne i neprofitne usmjerenosti.

Projekt CRAFTATTRACT je održiv, posreduje baštinske vrijednosti na jasan i prepoznatljiv način, zasnovan je na stručnim podlogama i sustavno provedenim istraživanjima. Njegove su višestruke prednosti to što je multidisciplinarn, uključen u širi socijalni kontekst, inkluzivan i dinamičan te polučuje mjerljive rezultate. Također je pogodan za stvaranje novih poslovnih odnosa. Veliku pozornost posvetili smo vidljivosti projekta i dobroj suradnji s medijima.

Interakcije između baštine i turizma u projektu su slojevite, a glavni cilj projekta bio je stvaranje zajedničkoga kulturnog i turističkoga prostora s obje strane granice, na temelju kreativnog korištenja baštine. Polazište je bila činjenica da mnogo tradicijskih obrta i vještina, zajedno s još uvijek nedovoljno istraženim područjem nematerijalne baštine, predstavlja velike, a neiskorištene mogućnosti za područje kulturnoga turizma.

Specifični ciljevi projekta bili su:

- stvaranje kompatibilne baze podataka kojom upravljaju središta za tradicijske obrte i vještine;
- izgradnja novih atrakcija u pograničnom području i uvođenje novih turističkih destinacija;
- stvaranje mreže suradnje koje uključuju različite interesne skupine i
- korištenje tradicije kao polazišta za nove zamisli i programe.

Implementacija projekta odvijala se na nekoliko razina – baštinskoj, poučnoj, turističkoj, promidžbenoj i razvojnoj.

IMPLEMENTACIJA I POVEZIVANJE STANDARDA U ARHINET SUSTAVU

Vlatka Lemić
Hrvatski državni arhiv, Zagreb
vlemic@arhiv.hr

Hrvatski državni arhiv je krajem 2006. pokrenuo jedinstveni arhivski informacijski sustav ARHiNET na temelju kojega je započela izgradnja nacionalne mreže arhivskih informacija kao temeljne informacijske usluge arhivske službe u suvremenom okruženju. Uvođenje sustava ARHiNET potaknulo je standardiziranje rada arhiva i omogućilo uspostavu jedinstvenog sustava evidentiranja i obrade arhivskih zapisa te integriranje i razmjenu podataka među ustanovama koje čuvaju arhivsko gradivo.

Svi podaci o arhivskim zapisima u ARHiNET-u osmišljeni su u nekoliko osnovnih, međusobno povezanih entiteta: arhivske jedinice, stvaratelji i imatelji. Njihov je opis definiran sukladno međunarodnim arhivističkim normama za opis:

- arhivskoga gradiva ISAD(G),
- normiranoga zapisa za pravne i fizičke osobe te obitelji ISARR(CPF), i
- ustanova koje čuvaju arhivsko gradivo ISDIAH.

Razrada postojećih standarda i njihova implementacija u ARHiNET bile su popraćene nizom problema vezanih uz njihovu praktičnu primjenu unutar svakodnevnih arhivskih aktivnosti. Općenitost polja za opis obuhvaćenih standardima u implementaciji nije omogućivala postupke koje je trebalo obuhvatiti sustavom, a problem pri implementaciji standarda za opis arhivskoga gradiva i omogućavanje hijerarhijskog opisa raznih vrsta gradiva bila je nemogućnost dodatne obrade pojedinih vrsta arhivskoga gradiva na razini komada. Iz ovoga su razloga norme za opis stvaratelja, imatelja i arhivskog gradiva razrađene tako da su određena polja iz standarda proširena jednom ili više funkcija koje su bile neophodne za implementaciju i upravljanje arhivskim gradivom, stvarateljima i imateljima.

Poseban dio razrade predstavljala je specifikacija podataka za posebne vrste arhivskoga gradiva. Analizom postojećih standarda, UNIMARC-a i posebno drugog izdanja kanadske norme RAD (Rules for Archival Description) iz 2008. definirano je više posebnih vrsta gradiva i tehnika zapisa iskazanih kao posebni podaci koji se pojavljuju samo na razini komada i analitičkih jedinica. Uz to, izgradnja cjelovitoga arhivskoga informacijskog sustava podrazumijevala je i pregled i opisivanje različitih vrsta entiteta za koje u usko arhivističkom smislu ne postoje standardi opisa, poput obavijesnih pomagala, matičnih knjiga i "posebnih zbirki" (pečati, grbovi, exlibrisi, memorandumi, potpisi).

Međunarodne norme za opis arhivskoga gradiva, stvaratelja i imatelja arhivskog gradiva na prvi pogled u cijelosti zadovoljavaju elemente opisa, međutim, njihovom podrobnijom analizom lako je ustanoviti da ne postoji jedinstveni i jednoznačni standard međusobne integracije podataka. Pojedini podaci unutar definiranih polja opisa standarda međusobno se ponavljaju unutar različitih standarda što je izravno u suprotnosti s osnovnom zamisli programskog rješenja da se jednom upisani podatak koristi na svim mjestima u kojima je potreban te da se isti povezuje, prikazuje ili koristi pri obradi pojedinih entiteta. U tom je smislu unutar različitih standarda definiran set podataka koji se preklapaju ili se koriste kao podaci – poveznice unutar različitih entiteta ARHiNET sustava. Implementacijom navedenih zajedničkih setova podataka realizirana je i logičko strukturalna integracija međusobno ovisnih entiteta koja je urodila značajnim unapređenjem sustava u dijelu vizualne navigacije što je osiguralo lakše pretraživanje i pregled opisanih entiteta te njihovu međusobnu ovisnost i vezne entitete.

PORTAL STARIH HRVATSKIH NOVINA I ČASOPISA

Sofija Klarin, sklarin@nsk.hr
Maja Jokić, mjokic@nsk.hr
Jasenska Zajec, jzajec@nsk.hr
Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

U radu će se prikazati sadržaj i funkcije portala digitaliziranih starih hrvatskih novina i časopisa koji predstavlja rezultat dvaju projekata digitalizacije građe Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu provedenih tijekom 2008. i 2009. godine. Riječ je o projektu Stare hrvatske novine i Pilot projektu digitalizacije starijih hrvatskih humanističkih časopisa koji su provedeni u sklopu nacionalnog projekta digitalizacije Hrvatska kulturna baština, a novčano ih je potpomoglo Ministarstvo kulture Republike Hrvatske. Projekti su imali za cilj izgraditi sustav za prihvata, katalogizaciju, obradu (izrezivanje, OCR) i osiguranje pristupa digitalnim preslikama novina i časopisa iz fonda Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu te, u drugoj fazi razvoja, omogućiti korištenje portala s istim funkcionalnostima u ostalim hrvatskim ustanovama.

U radu će se posebno predstaviti suradnički vid portala kojim je omogućen početak distribuiranog unosa podataka o starim hrvatskim novinama i časopisima u hrvatskim ustanovama (podataka o fondu izvornika, mikrofilmova i digitalnih preslika) radi dobivanja cjelovite slike o posjedovanju, fizičkom stanju te statusu digitalizacije svakog naslova.

IMPLEMENTACIJA PILOT PROJEKTA VERGILIUS ZA SLIJEPE I SLABOVIDNE OSOBE
U NACIONALNOJ I SVEUČILIŠNOJ KNJIŽNICI U ZAGREBU

Danijela Babić
ZaMirNET, Zagreb
dbabic@zimir.net

Dunja Marija Gabriel
Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu
dgabriel@nsk.hr

Marko Velić
Initium Futuri Ltd., Zagreb
velic@ifnet.hr

Tijekom 2009., Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu pokrenula je implementaciju pilot projekta "Vergilius", koji predstavlja novi program korisničkih službi Knjižnice i važnu kariku u stvaranju pretpostavki za širenje knjižničnih usluga za slijepe i slabovidne osobe u prostorima NSK.

Cilj projekta "Vergilius" jest osigurati veću dostupnost javnih usluga osobama s posebnim potrebama primjenom navigacijskoga informacijskog sustava "Vergilius" za pomoć pri kretanju, orijentaciji i navigaciji slijepih i slabovidnih osoba u zatvorenim prostorima, te im tako može omogućiti ravnopravno korištenje raznolikih knjižničnih usluga i građe dostupnih u NSK.

Primjenom najnovijih informacijsko komunikacijskih tehnologija omogućit će se navigacija u prostorima u kojima nema GPS signala. Arhitektura sustava "Vergilius" uključuje nekoliko sastavnica, a to su: WiFi tagovi (čipovi), pristupne točke bežične mreže (access point), *Smartphone* uređaj, Web servis i administracijska Web aplikacija.

Slijepe i slabovidne osobe svakodnevno se susreću s mnogobrojnim problemima pri obavljanju rutinskih aktivnosti i kretanju u prostorijama. Sustav "Vergilius" omogućuje orijentaciju korisnika te usmjeravanje do određenih interesnih točaka. Korisnik posjeduje WiFi tag u obliku privjeska koji nosi oko vrata te *Smartphone* uređaj koji bežičnom mrežom prima informacije o zoni u kojoj se osoba nalazi. Aplikacija (softver) na *Smartphone* uređaju nakon primanja podataka, Wi-Fi mrežom i Web servisom u bazi podataka pronalazi informacije vezane uz lokaciju gdje se korisnik nalazi. Softver prevodi informacije iz tekstualnog oblika u govor i tako korisniku pruža informacije.

U sklopu projekta predviđeno je i testiranje internetskih stranica www.nsk.hr kako bi se ocijenila njihova pristupačnost osobama s posebnim potrebama, prvenstveno slijepim osobama, prema standardu World Accessibility Initiative (WCAG 1.0 i WCAG 2.0) koji predstavlja globalni standard elektroničke pristupačnosti.

FRBRoo: TOWARDS INTEROPERABILITY IN THE CULTURAL SECTOR

Maja Žumer

Faculty of Arts, Department of Library and Information Science and Book Studies

Ljubljana, Slovenia

Maja.Zumer@ff.uni-lj.si

Functional Requirements for Bibliographic Records (FRBR) is the conceptual model of the bibliographic universe developed by IFLA (International Federation of Library Associations and Institutions). The final report was approved in 1997 and published in 1998. This entity-relationship model starts with the essential user tasks which need to be supported by bibliographic data and continues with the definition of entities, their attributes and relationships between and among entities.

Quite independently, the CIDOC CRM model was being developed from 1996 under the auspices of the ICOM-CIDOC (International Council for Museums – International Committee on Documentation) Documentation Standards Working Group. The idea that both the library and museum communities might benefit from harmonising the two models was first expressed at ELAG (European Library Automation Group) seminar in Paris in 2000. It led to the formation, in 2003, of the International Working Group on FRBR/CRM Harmonisation, which brings together representatives from both communities.

The object oriented version of FRBR, FRBRoo, is a formal ontology intended to capture and represent the underlying semantics of bibliographic information and to facilitate the integration, mediation, and interchange of bibliographic and museum information: a) expressing the IFLA FRBR model with the concepts, tools, mechanisms, and notation conventions provided by the CIDOC CRM, and: b) aligning (possibly even merging) the two object-oriented models with the aim to contribute to the solution of the problem of semantic interoperability between the documentation structures used for library and museum information, such that:

- all equivalent information can be retrieved under the same notions and
- all directly and indirectly related information can be retrieved regardless of its distribution over individual data sources;
- knowledge encoded for a specific application can be repurposed for other studies;
- recall and precision in systems employed by both communities is improved;
- both communities can learn from each other's concepts for their mutual progress;

for the benefit of the scientific and scholarly communities and the general public.

In preparing FRBRoo, additional goals are to check FRBR's internal consistency, enable interoperability and integration, to extend the scope of both conceptual models, and to open the road toward future applications.

In 2008, FRBRoo version 1.0 was completed and it has been submitted to IFLA FRBR Review Group.

Future work includes further refinement of the model and following the development of the FRBR 'family' of models.

FRBR, FRAD I NACIONALNI KATALOŽNI PRAVILNIK
PRELIMINARNO ISTRAŽIVANJE

Ana Barbarić
Filozofski fakultet, Odsjek za informacijske znanosti, Zagreb
abarbari@ffzg.hr

Mirna Willer
Sveučilište u Zadru, Odjel za knjižničarstvo, Zadar
mwiller@unizd.hr

Rad će opisati rezultate preliminarnog istraživanja kojemu je cilj analizirati hrvatski pravilnik – *Pravilnik i priručnik za izradbu abecednih kataloga* Eve Verona pod vidom IFLA-inih konceptualnih modela za bibliografske i autorizirane podatke FRBR i FRAD.

Model se kao forma iskazivanja stvarnosti može definirati kao pojednostavljen opis složenih entiteta i postupaka, koji je otvoren različitim interpretacijama i primjenama. Konceptualni modeli FRBR i FRAD opisuju bibliografski univerzum odnosno stvarnost definiranjem entiteta, njihovih atributa i odnosa. Iz tih se “populacija” modela može u našem istraživanju ispitati njihova prisutnost u Pravilniku, a time i iznijeti dokaze za evoluciju ili revoluciju u nacionalnoj kataložnoj teoriji i praksi. Interpretacija modela može ukazati je li dovoljno preraditi Pravilnik ugradivši u njega primjenu modela, ili bi primjena modela zahtijevala izradu novoga nacionalnog pravilnika. U oba slučaja, autorice rada su odlučne u stanovištu da se nacionalna kataložna tradicija i praksa trebaju zadržati u svim onim dijelovima koji ne priječe razvoj bibliografske kontrole, te identificiranju upravo toga dijela “nacionalnosti” posvećuju posebnu pažnju.

Modeli definiraju entitete u odnosu na “prepoznate” (Svenonius) potrebe korisnika, odnosno, stavljaju elemente bibliografskog opisa u odnos prema postupcima korisnika u udovoljavanju njihovih potreba pri pretraživanju suvremenih kataloga. Ti će se postupci korisnika analizirati u odnosu na zadatke kataloga kako su definirani Pravilnikom. U drugom se dijelu ovoga preliminarnog istraživanja Pravilnika ispituje prisutnost entiteta i izabranih za ovu svrhu odnosa modela FRBR i FRAD u Pravilniku.

NOVE MEĐUNARODNE ARHIVSKE NORME ISDIAH I ISDF

Tomislav Čepulić
Hrvatski državni arhiv, Zagreb
tomislav@arhiv.hr

Uz postojeće međunarodne norme za opis arhivskoga gradiva i njegovih stvaratelja, ISAD(G) i ISAAR(CPF), prošle je godine Međunarodno arhivsko vijeće izdalo i dvije nove opisne norme: Međunarodnu normu za opis ustanova s arhivskim gradivom ISDIAH i Međunarodnu normu za opis funkcija ISDF.

Do donošenja norme ISDIAH, ustanova u kojoj se gradivo čuva identificirala se isključivo kroz podatak o signaturi gradiva unutar norme ISAD(G). Dodavanje posebnog opisa imatelja i mogućnost njegovog povezivanja s opisom gradiva osobito će dobiti na važnosti kod mrežnog povezivanja opisa gradiva raznih ustanova, jer će uz podatke o gradivu biti moguće dobiti i podatke važne za pristup (kontaktne informacije, radno vrijeme, mogućnosti izrade preslika, itd.).

Budući da arhivsko gradivo nastaje obavljanjem konkretnih zadataka, odnosno funkcija, njihovo je praćenje važno radi razumijevanja konteksta nastanka gradiva. Međunarodna norma ISDF omogućuje opisivanje funkcija čijim ispunjavanjem gradivo nastaje, raščlanjivanje funkcija na aktivnosti, zadatke i transakcije, kao i uspostavljanje veza funkcija, kako s arhivskim gradivom u kojem su dokumentirane, tako i sa stvarateljima koji ih obavljaju.

Osim predstavljanja navedenih normi, u ovom će se izlaganju prikazati i načini na koji one nadopunjuju postojeći sustav normi opisa te će se razmotriti mogućnost buduće uporabe normi u sustavima za opis arhivskog gradiva, osobito u nacionalnom arhivskom informacijskom sustavu ARHiNET.

DESCRIPTION OF CREATORS AND AUTHORS OF ARCHIVAL AND LIBRARY MATERIAL
ISOLATION OR COOPERATION

Alenka Šauperl
Faculty of Arts, Department of Library and Information Science and Book Studies
Ljubljana, Slovenia
Alenka.Sauperl@ff.uni-lj.si

Zdenka Semlič Rajh
Regional Archives Maribor, Slovenia
zdenka.semlic@pokarh-mb.si

International archival and library communities prepared important international standards and guidelines for the description of authors and creators (ISAAR(CPF) and GARR). These international documents were developed with the intention of cooperation and data sharing. Slovenian archival and library communities accepted these international documents, but their implementation was not coordinated. To overcome this drawback, similarities and differences among the two documents are theoretically and practically presented. The comparison indicates the possibility of joint creation, maintenance and use of authority records for corporate bodies, persons and families from Slovenia or important for Slovenia.

STANDARDI ZA OPIS OSOBA USPOREDBA I MOGUĆNOSTI SURADNJE ZAJEDNICA METAPODATAKA

Tomica Vrbanc
Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu
tvrbanc@nsk.hr

U radu se prikazuju i uspoređuju sheme metapodataka djelomično ili potpuno namijenjene opisu osoba, nastale u trima različitim zajednicama metapodataka: Text Encoding Initiative (TEI), nastala za potrebe znanstvene istraživačke zajednice i obilježavanja elektroničkih tekstova metapodacima; FOAF (Friend Of A Friend) shema nastala kao rezultat projekta namijenjenog društvenom umreživanju i UNIMARC za pregledne zapise, namijenjen stvaranju i upravljanju osobnim imenima za potrebe knjižničnih kataloga. Navedene sheme pokazuju veliku različitost u pogledu različitih namjena, odnosno potreba zajednice metapodataka koje ih razvijaju i korisnika kojima su namijenjeni ovi podaci. Unatoč tome, pokazuje se kako sheme imaju i određene sličnosti, koje prije svega proizlaze iz sličnosti samog entiteta koji opisuju (razlikovanje istih dijelova imena za osobe, podaci o nacionalnosti, spolu, osnovni biografski podaci, itd.). Osim toga, u radu se naglašavaju neke dodirne točke u navedenim shemama koje proizlaze iz načela bitnih za različite datoteke koje koriste osobna imena za pristup podacima (publikacijama, tekstovima, mrežnim izvorima). Radi se o dva načela koja je otkrila knjižničarska zajednica (kao najstarija zajednica metapodataka) i kojima se od početaka rukovodila u sastavljanju knjižničnih kataloga. Prvo je načelo okupljanja koje ima dvije strane: okupljanje različitih oblika imena iste osobe i okupljanje različitih entiteta (publikacija, mrežnih stranica, fotografija, itd.) povezanih s istom osobom. Drugo je načelo jedinstvene identifikacije koje je povezano s prvim, budući da se oblici imena i entiteti povezani s istom osobom okupljaju preko oblika imena koje jednoznačno identificira osobu. Dok se u knjižničarskoj zajednici nakon Pariških načela zadatak okupljanja i identifikacije ostvarivao konceptom "jedinstvene odrednice", u suvremenom mrežnom okruženju uočava se sklonost uporabi broječanih identifikatora. Slična nastojanja u rješavanju problema jedinstvene identifikacije uočavaju se u knjižničarskoj (u sklopu IFLA-inih radnih grupa MLAR, i kasnije FRANAR), kao i nakladničkoj zajednici (projekti <indecs> i InterParty).

Namjera je ovog rada pokazati razloge i potrebe bliže suradnje različitih zajednica metapodataka koje se bave opisom osoba. Dosadašnji razvoj ovih shema, koje su razvijane pomalo nezavisno jedna od druge, pokazuje značajnu sličnost u načelima i rješenjima, što jasno ukazuje na mogućnosti koje se otvaraju za zajedničku suradnju.

XML IMENSKI PROSTORI PUT PREMA POVEZIVANJU METAPODATKOVNIH STANDARDA BAŠTINSKIH USTANOVA

Boris Bosančić
Filozofski fakultet, Odsjek za informacijske znanosti, Osijek
bbosancic@ffos.hr

UVOD

XML imenski prostori (*XML Namespaces*) u prvom redu predstavljaju mehanizam za razlikovanje elemenata i atributa istog naziva, a moguće različitog značenja u jednom ili više XML dokumenata na temelju mogućnosti njihova jednoznačnog identificiranja. Iz istog se razloga XML imenski prostori koriste i u XML shemama metapodataka koje su razvile zasebne stručne zajednice među koje se mogu ubrojiti i baštinske zajednice (knjižnična, arhivska, muzejska). S druge strane, zbog svojstva jednoznačnog identificiranja elemenata i atributa u shemama metapodataka, XML imenski prostori koriste se i kao vezivno tkivo aplikacijskih profila, specifičnih shema metapodataka koje nastaju kombinacijom elemenata i atributa iz dviju ili više drugih shema metapodataka. Sve zajedno XML imenske prostore čini nezaobilaznim pomagalom u povezivanju metapodatkovnih standarda.

XML IMENSKI PROSTORI I BAŠTINSKE USTANOVE

XML imenski prostor, zapravo, predstavlja zbirku naziva koje koriste elementi i atributi u danoj XML aplikaciji, kojoj je dodijeljen jedinstven identifikator u obliku URI-a (*Uniform Resource Identifier*). U kontekstu baštinskih ustanova, XML imenski prostori omogućuju stvaranje metapodatkovnih zapisa o jedinicama građe koji se mogu temeljiti na aplikacijskom profilu nastalom kao kombinacija shema metapodataka u knjižničnoj, muzejskoj i arhivskoj zajednici (npr., MARCXML, EAD, VRA, Dublin Core i dr.). Na ovaj način omogućeno je dijeljenje jednoznačno definiranog elementa za opis jedinica građe između svih triju zajednica, ali na standardiziran način (npr., za naslov jedinice građe sve tri zajednice mogu koristiti element *dc.title* iz Dublin Core sheme metapodataka, a za preostali opis građe koristiti elemente i attribute iz vlastite sheme metapodataka). S druge strane, baštinske ustanove su na ovaj način u prigodi ponuditi elemente iz vlastitih shema metapodataka drugim zajednicama za potrebe opisivanja jedinica građe koje su usko povezane s tim zajednicama. Isto tako, ukoliko iz bilo kojeg razloga postoji potreba za stvaranjem novih elemenata za opis građe u pojedinoj ustanovi, definiranje XML imenskog prostora za ove zajednice, omogućuje njihovo razlikovanje od dugih srodnih elemenata, ali i primjenu u nekim budućim aplikacijskim profilima.

ZAKLJUČAK

XML imenski prostori na standardiziran način omogućuju povezivanje metapodatkovnih standarda baštinskih i inih zajednica. S tim u vezi, XML imenske prostore mnogi shvaćaju kao još jedan korak potrage u pravom smjeru za "svetim gralom" interoperabilnosti na razini opisa sadržaja.

STRUKTURA TROSTRUKE UZVOJNICE AKM-A
BIBLIOMETRIJSKA ANALIZA PRILOGA OBJAVLJENIH U RAZDOBLJU OD 1997. DO 2008.

Sanjica Faletar Tanacković
Filozofski fakultet, Odsjek za informacijske znanosti, Osijek
sfaletar@ffos.hr

Franjo Pehar, fpehar@unizd.hr
Tatjana Aparac-Jelušić, taparac@unizd.hr
Sveučilište u Zadru, Odjel za knjižničarstvo, Zadar

Ovo izlaganje ima za cilj predstaviti preliminarne rezultate bibliometrijskog istraživanja o AKM zajednici u Hrvatskoj. U uvodnome dijelu pozornost se posvećuje izazovima koje su donijeli razvoj i primjena informacijskih i komunikacijskih tehnologija u odnosu na potencijale i mogućnosti suradnje arhiva, knjižnica i muzeja. Ukazat će se na prethodna istraživanja i sažeto zaključiti o dosadašnjim temama i postignućima unutar Zajednice.

Središnji dio izlaganja posvećen je predstavljanju bibliometrijskih obilježja AKM seminara koji duže od jednog desetljeća okupljaju članove triju profesionalnih zajednica. Ove zajednice aktivno istražuju “dužinu zajedničkog nazivnika” i međusobno razmjenjuju stečena iskustva. Istraživanje je provedeno na temelju podataka iz AKM zbornika objavljenih u razdoblju od 1997. do 2008. Autori ovoga rada drže da je analizom priloga objavljenih u zbornicima moguće površinski “kartografirati” hrvatsku AKM zajednicu te, opisujući prirodu predmetne komunikacije, proniknuti dublje u strukturu AKM fenomena.

U izlaganju će biti predstavljeni preliminarni rezultati analize publikacijske aktivnosti, autorstva i autorske suradnje, te rezultati analize tematskih trendova. Na kraju izlaganja bit će predstavljeni prioriteti i tijek daljnjih istraživanja bibliometrijskih obilježja društvene i kognitivne strukture AKM zajednice.

DIGITALNI REPOZITORIJI USTANOVA I NJIHOVA ULOGA U ZNANSTVENOM
KOMUNICIRANJU
ISTRAŽIVANJE O DIGITALNIM REPOZITORIJIMA U VISOKOŠKOLSKIM KNJIŽNICAMA
SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Radovan Vrana
Filozofski fakultet, Odsjek za informacijske znanosti, Zagreb
rvrana@ffzg.hr

Sustav znanstvenog komuniciranja već je desetljećima izložen utjecajima informacijske i komunikacijske tehnologije koja ga polako, ali sigurno mijenja. Dok su ne tako davno znanstvenici bili usmjereni prema časopisima, prvotnim medijima za objavu rezultata svojega rada i knjižnicama kao prvotnom izvoru znanstvenih informacija, razvojem i širenjem interneta, rezultati znanstvenog rada danas sve više zaobilaze tradicionalne knjižnice i izdavače u korist interneta zbog lakoće upotrebe, brzine i globalnog dosega koji akademskoj zajednici nude globalnu publiku dostupnu u trenutku, bez problema i troškova povezanih s tradicionalnim izdavaštvom. Osim ubrzanja komunikacije među znanstvenicima i njenog obogaćivanja sve većom količinom informacija koje je donijela primjena informacijske i komunikacijske tehnologije, došlo je i do promjene načina prikupljanja, pohrane i širenja rezultata znanstvenih istraživanja. Znanost je danas sve više umrežena, čime se dodatno olakšava razmjena znanstvenih informacija koje se već nalaze u digitalnom obliku.

Uspoređujući digitalne izvore znanstvenih informacija s časopisima, najdugovječnijim medijem objave znanstvenih informacija koji postoji već više od 300 godina, ustanovljeno je kako su znanstvene informacije u digitalnom obliku izloženiije nestanku u odnosu na časopise. Kako bi se očuvali rezultati znanstvenih istraživanja u raznim oblicima (kao podaci istraživanja ili kao gotovo objavljeni radovi), sveučilišta diljem svijeta započela su s osnivanjem digitalnih arhiva za pohranu znanstvenih sadržaja poznatih pod nazivom digitalni repozitoriji. Kao što je važan zadatak znanstvenih časopisa okupiti na jednom mjestu tj. u jednoj publikaciji što više kvalitetnih sadržaja potrebnih za razvoj znanosti, tako i digitalni repozitoriji imaju rastući utjecaj na mogućnost prikupljanja, pohrane i korištenja znanstvenih i stručnih radova u digitalnom obliku.

Hoće li znanstvena zajednica u suradnji s knjižnicama uspjeti provesti promjenu obrasca znanstvenog komuniciranja ovisi o svim sudionicima postupka znanstvenog komuniciranja. Ovaj će rad prikazati rezultate istraživanja knjižnica fakulteta Sveučilišta u Zagrebu s ciljem stvaranja slike o trenutnom stanju izgradnje ovih za znanost važnih izvora informacija.

ŠTO JE ELEKTRONIČKO UČENJE BEZ METAPODATAKA?

Sonja Špiranec

Filozofski fakultet, Odsjek za informacijske znanosti, Zagreb

sspiranec@ffzg.hr

Danas postoji potpuna suglasnost o potrebi uvođenja *elektroničkoga učenja* u obrazovne sustave što je pogodovalo razvoju i širenju elektroničkih obrazovnih okruženja. Za informacijsku su zajednicu pitanja i problemi koji se nameću u sklopu takvih okruženja višestruko zanimljiva, osobito u dijelu koji se odnosi na izgradnju podgradnje obrazovnih izvora. Naime, kada se učenje odvija u mrežnim prostorima, temeljnu sastavnicu učenja čine informacijski izvori koji dobivaju potpuno novu ulogu u obrazovnom postupku, a pitanje njihove organizacije očigledno bi moglo utjecati na kvalitetu tih postupaka.

U radu se polazi od teze da načela, ciljevi i tehnike koje su razvijene za organizaciju informacija unutar knjižničarstva i informacijskih znanosti tvore skup znanja s mogućom primjenom u području organizacije informacija u elektroničkoj obrazovnoj okolini. Na tom će se tragu interpretirati središnji položaj koncepta metapodataka u elektroničkoj obrazovnoj okolini. Nakon predstavljanja standarda metapodataka iz područja obrazovanja (LOM – Learning Object Metadata) autorica će razmotriti njegov odnos prema Dublinskoj jezgri (DC) te se osvrnuti na probleme koji određuju smjer rasprave u području, poput interoperabilnosti, višestruke iskoristivosti, pretraživanja u svrhu obrazovanja, itd. Završni dio rada bit će posvećen činjenici da mnogi fenomeni poput weba 2.0 i semantičkog weba u trenutku koncipiranja LOM-a još nisu postojali, a danas snažno utječu na informacijske prostore. Stoga će se preispitati održivost postojećeg modela metapodataka za obrazovne izvore te ukazati na mogući smjer budućeg razvoja.

KVANTITATIVNA I KVALITATIVNA ANALIZA DIGITALNOG ARHIVA HRVATSKIH MREŽNIH PUBLIKACIJA

Ingeborg Rudomino, irudomino@nsk.hr
Karolina Holub, kholub@nsk.hr
Sonja Pigac Ljubi, spigac@nsk.hr
Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

Nakon pet godina rada DAMP-a, zbog gotovo utrostručenog broja arhiviranih publikacija, provedena je druga opsežna analiza njegova sadržaja. Analizirane su arhivirane publikacije prema vrstama građe te ostali vidovi pohrane (zastupljenost domena, formati datoteka i aplikacija koje sadrže arhivirane publikacije, učestalost i dubina pobiranja itsl.) čiji su rezultati uspoređeni s onima iz prethodne analize 2005. godine.

Međutim, s unapređenjem funkcionalnosti DAMP-a, ovom analizom obuhvaćeni su i neki novi vidovi kao što su poboljšana tehnologija pobiranja, prisutnost metapodataka te zastupljenost građe prema UDK kategorijama.

Rad završava pregledom planiranih razvojnih poslova.

OBRADA I POHRANA DOKUMENTACIJSKIH FOTOGRAFIJA GRAĐE HRVATSKOGA POVIJESNOG MUZEJA

Ana Filep, a.filep@hismus.hr
Ivana Mora Asić, i.asic@hismus.hr
Hrvatski povijesni muzej, Zagreb

Građa Hrvatskoga povijesnog muzeja podijeljena je unutar sedamnaest zbirki i sveukupno sadrži oko 200.000 predmeta raznovrsnog sadržaja. Zajednička suradnja kustosa, dokumentarista i fotografa pretpostavlja fotografiranje (Canon 350D) i skeniranje (Epson V700 Photo) cjelokupne muzejske građe i pohranu tih fotografija u digitalnom obliku. Obrada i pohrana fotografija muzejske građe ovisi o njihovoj daljnjoj namjeni (fotografije za tisak, radne fotografije, identifikacijske fotografije, fotografije za muzejsku internet stranicu, fotografije za pedagoške radionice, propagandna građa, fotografije za potrebe izložbi – fotopovećanja, itd.).

Pri pohrani velike količine fotografija, dokumentarist, fotograf i informatičar nailazili su na probleme većinom vezane uz pronalaženje odgovarajućeg medija za pohranu (CD ROM, DVD ROM, eksterni hardovi), koji bi zadovoljavao dva uvjeta: dovoljno mjesta i sigurnost, pri čemu bi se izbjeglo nepovratno gubljenje fotografija. Uz ta dva uvjeta, pri pohrani, važna je i organizacija koja omogućuje preglednost i brzu pretragu fotografija.

R++ : PROGRAM ZA DOKUMENTIRANJE KONZERVATORSKO-RESTAURATORSKIH
ZAHVATA NA ARHEOLOŠKIM PREDMETIMA

Damir Doračić, ddoracic@amz.hr
Slađana Latinović, slatinovic@amz.hr
Arheološki muzej, Zagreb

Goran Zlodi
Filozofski fakultet, Odsjek za informacijske znanosti, Zagreb
gzlodi@ffzg.hr

U izlaganju će se predstaviti dionice u razvoju programa R++ za dokumentiranje konzervatorsko-restauratorskih zahvata na arheološkim predmetima. Prvi dio izlaganja bavi se analizom postojeće dokumentacije te sadržajnim definiranjem programa.

U drugom dijelu izlaganja predstaviti će se razvijene funkcionalnosti uz rješenja za precizno i egzaktno bilježenje zatečenog stanja predmeta, pojedinih faza konzervatorsko-restauratorskog postupka te povezivanju digitalnih fotografija visoke razlučivosti uz zapise metapodataka o provedenim zahvatima.

OČUVANJE I ODRŽANJE KULTURNE BAŠTINE – ZAŠTO I KAKO GLOBALNI ODGOVOR IZ SALZBURGA

Senka Tomljanović
Sveučilišna knjižnica, Rijeka
senka.tomljanovic@svkri.hr

Izlaganje će izvijestiti o svjetskom skupu muzealaca, knjižničara, arhivista i drugih pojedinaca iz cijelog svijeta koji se bave problemima očuvanja i održanja kulturne baštine. Skup je održan u Salzburgu od 28. listopada do 1. studenoga 2009. godine u suorganizaciji Instituta za muzejske i knjižnične službe, financiranog iz federalnog proračuna SAD-a i Salzburg Global Seminara, organizacije koja se financira donacijama, a okuplja stručnjake iz cijelog svijeta na savjetovanjima posvećenim suvremenim globalnim problemima.

Cilj seminara pod nazivom “Connecting to the World's Collections: Making the Case for the Conservation and Preservation of our Cultural Heritage”, bio je oblikovati snažnu stručnu argumentaciju za pokretanje sveobuhvatnih aktivnosti na očuvanju i održanju kulturne baštine različitih zajednica u cijelom svijetu, koja zajedno čini memoriju čovječanstva. Bez očuvane i održive kulturne baštine, nema daljnjeg razvoja čovjeka, jednako kao bez vode, zraka, energetskih izvora itd. Stavovi izlagača izneseni na plenarnim sjednicama, kao i sudionika u raspravama povodom izlaganja i unutar radnih skupina, rezultirali su Deklaracijom o očuvanju i održanju kulturne baštine i Preporukama za postupanje u pet kategorija aktivnosti na održanju kulturne baštine: spremnost na krizna stanja, podizanje svijesti i podrške, novi pristupi u održanju, obrazovanje i trening te procjena i planiranje.

Deklaracija i preporuke bit će upućene vlastima, nevladinim organizacijama, nositeljima u sektoru kulturne baštine, zajednicama i svima drugim nositeljima s ciljem da zajednički rade na očuvanju i održanju kulturne baštine.

Literatura

Connecting to the World's Collections

http://www.salzburgglobal.org/2009/sessions.cfm?IDSpecial_Event=2001

WHO SAID THAT?

Gordon Dunsire
Strathclyde University, CDLR, Glasgow, UK
g.dunsire@strath.ac.uk

Increasing amounts of metadata created by users or generated by machines are becoming available in information retrieval services alongside metadata from information professionals in archives, libraries and museums. Quality control varies from non-existent to the mature application of standards and professional practice.

Metadata from such different sources are often presented to users with little or no indication of origin. Indeed, the semantic web is agnostic about the veracity of its metadata, and is based on the principle that anyone can say anything about any resource. This presentation will discuss issues of authenticity, trust, and authority, and the role that cultural heritage and information organisations can play in improving quality in information services.

RADIONICE

RADIONICA

RESTAURATORSKO-KONZERVATORSKA DOKUMENTACIJA

Voditeljice:

Antonina Srša i Andrea Klobučar
Muzej za umjetnost i obrt, Zagreb
rest1@muo.hr

Konzervatorsko-restauratorski radovi na oltaru sv. Marije iz crkve sv. Nikole, Dubrovnik

Tamara Ukrainčik

ALU, Odsjek za restauriranje-konzerviranje umjetnina, Zagreb

Praktična nastava koja se odvija na terenu, iznimno je zahtjevna i slojevita te stoga unaprijed vrlo precizno isplanirana. Studenti, uz stalni nadzor mentora, na licu mjesta primjenjuju do tada stečena znanja i vještine, te uče i rade u skladu s etičkim normama ove složene struke. Svakodnevno upućeni jedni na druge, međusobno surađuju i timski djeluju.

Konzervatorsko-restauratorski radovi na oltaru sv. Marije izvodili su se od 2005. do 2008. godine. Mentorica je bila mr. Eva Winker uz suradnike mr. Tamaru Ukrainčik (2005.-2008.) i mr. Andreja Aranickog (2005.)

U sklopu 13. AKM-a radovi će biti prezentirani prema usvojenoj dokumentacijskoj shemi Odsjeka za restauriranje i konzerviranje umjetnina Akademije likovnih umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu.

Tri primjera dokumentacije iz prakse Odsjeka za konzervaciju-restauraciju UMAS-a

Sagita Mirjam Sunara

Umjetnička akademija Sveučilišta u Splitu

Svaki konzervatorsko-restauratorski zahvat prigoda je da se nauči nešto novo, a stečena znanja i iskustva prenose se, između ostalog, dokumentacijom. U radu se donose tri primjera dokumentacije iz prakse radionice za konzervaciju i restauraciju štafelajnih slika i polikromiranog drva Odsjeka za konzervaciju-restauraciju splitske Umjetničke akademije.

Standardna studentska dokumentacija obuhvaća opis zatečenog stanja umjetnine, izvještaj o provedenim analizama gradbenih materijala, opis tehnologije izrade umjetnine, obrazloženje konzervatorske strategije, izvještaj o tijeku izvedenoga konzervatorsko-restauratorskog zahvata, bilješke o korištenim materijalima te povijesno-umjetničku analizu djela. Dokumentacija koju student radi na apsolventskoj godini, uključuje još i studiju određenog materijala, tehnike restauriranja ili uzroka propadanja, ili, pak, analizu nekoga konzervatorskog problema.

Dokumentacija često uključuje terensku studiju uvjeta u kojima se umjetnina čuva te izradu smjernica za njeno buduće čuvanje ili pohranu jer je zadatak restauratora da poučava i vlasnika umjetnine. U nekim slučajevima dokumentacija će čak obuhvatiti identifikaciju, evidenciju, snimanje i konzervatorsku obradu crkvenog inventara. Tako se studenti aktivno uključuju u postupak zaštite kulturne baštine.

Na primjeru jedne međunarodne restauratorske radionice, prikazat će se izazovi suradnje skupine autora u izradi konzervatorsko-restauratorske dokumentacije; složeni posao prikupljanja, obrade i uređivanja pisane građe te organizacije foto-dokumentacije.

Radionica za papir i kožu Hrvatskoga restauratorskog zavoda u Zagrebu

Andreja Dragojević

Radionica za papir i kožu, Hrvatski restauratorski zavod, Zagreb

Radionica za papir i kožu pri Hrvatskom restauratorskom zavodu u Zagrebu djeluje od 1997., a bavi se restauriranjem umjetnina na papiru i koži. U tom razdoblju djelatnici radionice restaurirali su veliku količinu umjetnina na papiru različitih formata, grafičkih, crtačkih i slikarskih tehnika kao i umjetnine i predmete od kože. Tijekom vremena radionica je djelovala na različitim mjestima dok krajem 2003. nije preseljena u nove prostorije u Ilici 44 na drugom katu. U radionici radi 5 djelatnika koji samostalno vode programe konzervatorsko-restauratorskih radova na umjetninama sa papirnim i kožnim nositeljem. Predavanjem će biti predstavljen način rada radionice kao i najznačajniji konzervatorsko-restauratorski radovi koji su obilježili rad radionice.

Tko sve živi u zbirka tekstila

Iva Čukman

Muzej za umjetnost i obrt, Zagreb

Muzejske su zbirke tekstila idealna mjesta za nesmetani razvoj i život mnogih insekata i mikroorganizama kao što je tekstilni moljac, tepih buba, srebrna ribica, žohar i razne vrste plijesni. Muzej za umjetnost i obrt, čija zbirka tekstila ima nekoliko tisuća predmeta, u tome nije iznimka.

Problem prepoznavanja, detektiranja i suzbijanja insekata i mikroorganizama dio je našeg svakodnevnog rada, a ovim izlaganjem pokušat ću objasniti kako prepoznati gdje se nalaze, kako se razmnožavaju, kako izgleda šteta koju rade, kako spriječiti njihovo razmnožavanje bez upotrebe štetnih sredstava kako za muzejske artefakte tako i za ljude.

Kako izgledaju (primjeri insekata u raznim fazama pronađeni pri zahvatu), kako se hrane, što ih privlači na tkanine.

Kada primijeniti dezinfekciju, a kada dezinsekciju, koje su metode kemijske dezinsekcije, a koje fizikalne, zašto se ne upotrebljavaju insekticidi u muzejima? Kako spriječiti zarazu dolaskom novih predmeta u depoe, a kako u izložbenom prostoru? Kako postupiti kada se detektira zaražen predmet te detaljan opis dezinsekcije mijenjanjem temperature?

Potrebna je stalna inspekcija okoline i mikroklimatskih uvjeta kao i poznavanje ne destruktivnih dijagnostičkih metoda pri njihovoj identifikaciji.

Konzervatorsko restauratorski zahvat na slici "Smrt sv. Josipa"

iz župnog dvora na otoku Lopudu

Ivana Bojić (student) i Jurica Matijević (mentor)

Umjetnička akademija Sveučilišta u Splitu, Odsjek za konzervaciju i restauraciju

U župnom dvoru na otoku Lopudu je 2006. godine pronađena slika "Smrt sv. Josipa". Slikana je uljenim bojama na iznimno rijetko tkanom platnu prepariranom obojenom, smeđom preparacijom. Nastala je u 18. stoljeću, vjerojatno prema nekomu grafičkom predlošku. Skromnih je likovnih kvaliteta. No zbog svoje iznimne oštećenosti, podvrgnuta je konzervatorsko-restauratorskom zahvatu koji je bio i vremenski i koncepcijski i izvedbeno vrlo zahtjevan. Iznimna oštećenost slike s jedne strane, a s druge strane specifična obilježja izvornih materijala i izvorne tehnologije rezultirali su primjenom nekih nestandardnih postupaka koji su u konačnici dali dobre rezultate. Nakon što na slici bude izveden retuš (koji nije bio obuhvaćen prvom fazom radova o kojoj je ovdje riječ) bit će je moguće ponovno kvalitetno prezentirati.

Muzeji i etika: osvrt na međusobnu povezanost

Antonija Žagar

Muzej za umjetnost i obrt, Zagreb

U duhu današnjeg vremena postmoderne, interdisciplinarni pristup spram predmeta svojih istraživanja normativan je način koji društvene i humanističke znanosti pokušavaju prakticirati.

Takav pristup pokušava povezati znanosti sa svim njihovim specifičnostima radi čim kvalitetnijeg i obuhvatnijeg pristupa samom predmetu svojeg istraživanja i proučavanja. U muzeologiji, sukladno promjenama koje zahvaćaju i/ili su već zahvatile navedene znanosti, mogla bi se javiti potreba za sveobuhvatnijim, interdisciplinarnim pristupom prema predmetima koje unutar muzeja prikupljamo, čuvamo i koje prema svojim posjetiteljima komuniciramo, kao i prema predmetima koje sustavno promišljamo.

Ovaj rad pokušat će ukazati ne samo na potrebu *snaženja* međusobnih odnosa i veza različitih struka (struke o kojima će biti riječ su muzeološka i filozofska, točnije etika) koje, iako ne posjeduju jasne ili naznačene obrise, postoje, već i na činjenicu da muzeji i muzejsko osoblje u svomu usmjerenom djelovanju prema budućnosti, trebaju neprestano održavanje svijesti o etici kao o jednom od svojih elementarnih dijelova.

RADIONICA

PROMICANJE KULTURNOG TURIZMA

Voditeljice:

Vlasta Klarić

Hrvatska gospodarska komora, Zagreb

vklaric@hgk.hr

Davorka Pšenica

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

dpšenica@nsk.hr

Program

1. **Denis Redić** i **Damir Konestra** (gl. urednik časopisa Livingstone). "Livingstone" – projekt promicanja kulturnog turizma
2. **Dario Šošić** (Zavičajni muzej grada Rovinja). Umjetnost u službi kreativne kulturno-turističke destinacije
3. **Renata Petrušić**, **Breza Šalamon-Cindori** (Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu). Virtualne izložbe europskih nacionalnih knjižnica u sklopu Europske knjižnice
4. **Branko Kukurin** (HAZU, Zagreb), **Dolores Kukurin** (TZ grada Kastva). Kastav kao kreativna destinacija
5. **Manda Horvat** (Ministarstvo turizma). Kreativne radionice ruralnih prostora RH
6. **Dario Matošević** (Zavičajni muzej grada Rovinja). Monkodonja – put prema arheološkom parku

Virtualne izložbe europskih nacionalnih knjižnica u sklopu Europske knjižnice

Renata Petrušić, rpetrusic@nsk.hr
Breza Šalamon-Cindori, bsalamon-cindori@nsk.hr
Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

U uvodnom će se dijelu ukratko predstaviti Europska knjižnica ([The European Library – TEL](#)):

- Europska knjižnica je online servis CENL-a na 20 jezika koji osigurava pristup građi 48 europskih nacionalnih knjižnica, članica CENL-a.
- Zadužena je za predstavljanje, promoviranje i prikazivanje zbirke i sadržaja nacionalnih knjižnica na portalu Europske knjižnice.
- Izvori mogu biti digitalni i bibliografski, tiskani i netiskani (knjige, plakati, zemljopisne karte, zvučni zapisi itd.).
- Pokrenuta je u ožujku 2005., pod pokroviteljstvom Europske komisije.
- Predstavlja temelj Europske digitalne knjižnice ([European Digital Library](#)).
- Sadrži 371 zbirku i time osigurava pristup do 150 milijuna jedinica građe iz cijele Europe.
- Svojim projektima sudjeluje u stvaranju najveće europske digitalne knjižnice [Europeane](#), predstavljajući na taj način europsku kulturnu baštinu pohranjenu u europskim nacionalnim knjižnicama.

Na portalu TEL-a stalne virtualne izložbe predstavljene su u [novome foajeu](#) u listopadu 2009. Na radionici će biti prikazane sljedeće virtualne izložbe:

- [Blaga nacionalnih knjižnica](#)
- [Napoleonovi ratovi](#)
- [Izložbe europskih nacionalnih knjižnica](#)
- [Građevine europskih nacionalnih knjižnica](#)

U svakom se izdanju [Newslettera](#), dvomjesečnog online glasila Europske knjižnice, predstavlja po jedna europska nacionalna knjižnica, s posebnim naglaskom na kulturna događanja vezana uz tu knjižnicu (projekte digitalizacije, izložbe itd.) ili državu. Na radionici će biti prikazani primjeri nekih virtualnih izložbi, projekata, promidžbenih video zapisa o nacionalnim knjižnicama:

- Nacionalna knjižnica Irske (izložba [The Life and Works of William Butler Yeats](#))
- Nacionalna knjižnica Turske (promidžbeni [video zapis o Knjižnici](#))
- Nacionalna knjižnica Francuske (digitalna knjižnica [Gallica](#))

RADIONICA

OD PORTALA HRVATSKA KULTURNA BAŠTINA DO EUROPEANE KAKO PRIPREMITI SADRŽAJ I METAPODATKE

Voditelji:

Sofija Klarin

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

sklarin@nsk.hr

Dunja Seiter Šverko

Ministarstvo kulture Republike Hrvatske, Zagreb

Dunja.Seiter-Sverko@min-kulture.hr

Hrvoje Budin

Neomedia, Zagreb

<http://neomedia.hr/>

U radionici će se prikazati rezultati projekta Hrvatska kulturna baština te predstaviti nova uloga portala Hrvatska kulturna baština kao nacionalnog agregatora podataka za Europeanu. Bit će prikazana Specifikacija semantičkih elemenata Europeane (Specification for the Europeana Semantic Elements), ESE v.3.2 XML shema i planovi razvoja Europeane. Temeljem analize sadržaja portala HKB (građa, zbirke, metapodaci) te metapodataka i XML sheme Europeane, u interaktivnom dijelu radionice razmatrat će se uvjeti i mogućnosti uspostave radnog postupka dostave, odnosno pobiranja podataka za Europeanu.

RADIONICA

KORISNICI INFORMACIJSKIH USTANOVA: POTREBE I KAKO IH ISTRAŽITI

Voditeljica:

Ivanka Stričević
Sveučilište u Zadru, Odjel za knjižničarstvo, Zadar
istricev@unizd.hr

UVOD

Ivanka Stričević
Sveučilište u Zadru, Odjel za knjižničarstvo, Zadar
istricev@unizd.hr

Iako se korisnicima informacijskih ustanova posebna pozornost pridaje tijekom posljednjih desetljeća, posebice nakon pojave novih tehnologija i elektroničkih medija, potrebe različitih korisnika i korisničkih skupina još uvijek nisu dovoljno istražene. Teorijske studije više se bave ponašanjem korisnika pri traženju informacija, posebice vezano uz elektroničko okruženje, a manje potrebama i interesima korisnika u pogledu usluga koje nude informacijske ustanove te, u vezi s tim, mogućom tipologijom korisnika. No, sve informacijske ustanove istražuju svoje korisnike u namjeri da vrednuju rad ustanove i unaprijede konkretne usluge, više one aktualne nego moguće korisnike. Pritom se često provode djelomična istraživanja po metodologiji koja rijetko daje usporedive pokazatelje. Postavlja se pitanje koliko su djelatnici informacijskih usluga, koji istraživanja provode ponajprije radi unapređenja konkretnih usluga, metodološki osposobljeni za provođenje istraživanja koja izlaze iz potreba konkretne prakse i doprinose novim spoznajama u širem kontekstu. Nadalje, postavlja se pitanje što je u metodama i postupcima istraživanja zajedničko AKM zajednici, a što je specifično zbog drukčijih potreba i interesa korisnika arhiva, knjižnica i muzeja. Tijekom radionice bit će predstavljena istraživanja korisnika provedena u AKM ustanovama, nakon čega slijedi konkretan rad u skupinama na izradi nacрта istraživanja, od cilja, hipoteza, metoda i instrumenata do postupaka u njegovu provođenju.

Istraživanje posjetitelja muzeja metodom odabrane skupine

Žarka Vujić
Filozofski fakultet, Odsjek za informacijske znanosti, Zagreb
zvujic@ffzg.hr

Metoda odabrane skupine (*focus-group*) jedan je od kvalitativnih oblika istraživanja korisnika i posjetitelja muzeja i sličnih baštinskih ustanova. Premda se savjetuje koristiti je za analizu na idejnoj, početnoj razini nekog projekta, pokušat ćemo je upotrijebiti kao metodu sumativnog vrednovanja stalnog postava novoga Arheološkog muzeja u Osijeku. Naime, dogodilo se da je taj dio Muzeja otvoren bez potrebne recenzije i stoga smo odlučili umjesto naknadnoga stručnog mišljenja kao administrativnog dokumenta, napraviti spomenuto vrednovanje putem usmjerenog i kontroliranog razgovora odabrane skupine posjetitelja kako bismo stalni postav vrednovali sa stajališta korisnika. Razgovor će biti dokumentiran, pažljivo analiziran i interpretiran. Čitavo iskustvo podijelit ćemo s članovima AKM zajednice u Rovinju ove godine. Očekujemo da će rezultati pomoći Muzeju u otklanjanju mogućih spornih mjesta u stalnom postavu, a još više poslužiti kao (konceptualna) podloga za oblikovanje njegovih idućih dionica.

Neki podaci o korisnicima arhiva

Mirjana Hurem

Hrvatski državni arhiv, Zagreb

mhurem@arhiv.hr

HDA se do sada nije bavio znanstvenim istraživanjem korisnika i njihovih potreba u smislu “archives user studies”. Istraživanja potreba arhivskih korisnika općenito su novijeg datuma, tj. sežu u sredinu 80-tih godina prošlog stoljeća. To, naravno, ne znači da arhiv ne zna tko su mu korisnici i koje su njihove potrebe, budući da evidencije o korištenju gradiva i njihovim korisnicima postoje od samog osnutka modernih arhiva u 19. stoljeću. Danas su one uređene i zakonskim propisima, što proizlazi iz tradicionalne uloge arhiva kao čuvara dokumenata koji su jedinstveni. Nažalost, kod nas je uloga arhivista uvelike još takva da prikupljamo i čuvamo informacije, a ne da ih promičemo. Tako će biti sve dok dokumenti i sredstva za njihovo pretraživanje ne budu dostupni online, a pomaci na tom polju već su učinjeni.

Iako nemamo studiju o potrebama korisnika, evidencije arhiva o korisnicima i korištenom gradivu nam omogućuju mnoga saznanja o korisnicima (dob, vrsta korisnika, broj posjeta, količina i vrsta korištenog gradiva i dr.). Iz drugih je pak evidencija vidljiva količina i obrađenost fondova i zbirki, vrste sredstava za pretraživanje, a temeljem tih evidencija izrađuju se godišnje statistike i one su sastavni dio izvještaja rada arhiva (primjer naših statistika).

Zadovoljstvo studenata knjižničnim uslugama u Gradskoj i sveučilišnoj knjižnici (GISKO), Knjižnici Prehrambeno-tehnološkog fakulteta (PTF) i Knjižnici Pravnog fakulteta (PF) Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Sanda Hasenay

Prehrambeno-tehnološki fakultet, Knjižnica, Osijek

sanda.hasenay@ptfos.hr

Blanka Salatić

Pravni fakultet, Knjižnica, Osijek

sblanka@pravos.hr

Svjetlana Mokriš

Gradska i sveučilišna knjižnica u Osijeku

marendic@gskos.hr

Istraživanje zajednice korisnika aktivnost je koju knjižnice sve češće izvode s namjerom da dobiju značajne podatke i mišljenja korisnika o zbirkama knjižnične građe i uslugama koje nude. Ovim istraživanjem ispitano je zadovoljstvo studenata knjižničnim uslugama u Gradskoj i sveučilišnoj knjižnici (GISKO), Knjižnici Prehrambeno-tehnološkog fakulteta (PTF) i Knjižnici Pravnog fakulteta (PF) Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

Pri odabiru ispitanika primijenjena je metoda slučajnog uzorka. Istraživanje je provedeno na uzorku od sto ispitanika u svakoj knjižnici u razdoblju od 15. ožujka do 23. ožujka 2007. godine. Obuhvaćeni su studenti koji su u navedenom razdoblju posjetili knjižnice. Istraživanje je provedeno pomoću upitnika.

Upitnik je sadržavao četiri skupine pitanja. Prvom skupinom pitanja željelo se istražiti učestalost i razlog dolaženja studenata u knjižnice. Drugom skupinom pitanja željelo se istražiti kako studenti dolaze do potrebnih informacija o knjižničnoj građi te utvrditi jesu li i koliko zadovoljni knjižničnom građom (knjigama, časopisima) koja im se nudi u navedenim knjižnicama. Treća skupina pitanja odnosila se na korištenje informacijske tehnologije i elektroničkih izvora podataka u knjižnicama. Četvrta skupina pitanja odnosila se na zadovoljstvo studenata radnim vremenom knjižnica, ponuđenim prostorom u kojem mogu obavljati svoje aktivnosti te uslugama koje im pruža knjižnično osoblje.

Rezultati dobiveni ovim istraživanjem trebali su ukazati koliko studentska populacija poznaje usluge koje pružaju akademske knjižnice, koliko su zadovoljni postojećim uslugama akademskih knjižnica te što očekuju od akademskih knjižnica, vezano uz poboljšanje postojećih ili uvođenje novih usluga.

POSTER PREZENTACIJE

EOD – E-BOOKS ON DEMAND – PROJECT

Matija Brumen
National and University Library, Slovenia
matija.brumen@nuk.uni-lj.si

European libraries are hosting millions of books published from 1500 to 1900. Due to their age and value, they are often only accessible to users actually present at these libraries.

The eBooks on Demand (EOD) network enables users to order digital copies of copyright-free books from the EOD network libraries collections. At the moment this network includes 20 libraries from 10 European countries.

An EOD eBook is a single full text pdf file of a public domain book digitised at the user's request. If applicable, the file contains the image of the scanned original book as well as the automatically recognised full text. The libraries digitise the requested items and deliver them to the end users via the EOD service network. The user orders the book by clicking on the EOD button in the online catalogue of a participating library, and then he is taken to the EOD order form and guided through the ordering process. After the submission of the order he receives a confirmation e-mail and is able to track the order during the digitisation process at his personal tracking page. After paying, the user is able to download the eBook or have it sent on a data carrier.

The books digitised in this way are later on incorporated into the digital libraries of the participating libraries and are thus also accessible on the Internet. As of 2009, these books can also be ordered as a reprint in the form of a "real" trade paper book in addition to the digital version.

From 2009 to 2013 the project is co-financed by the EC under the Culture 2007 programme. During this period we will mostly concentrate on network enlargement, dissemination and individual service features improvements. The EOD network offers professional support and training for setting up the service and getting familiar with the network system for those libraries and institutions who wish to join us.

UREĐENJE KNJIŽNIČNE GRAĐE FRANJEVAČKOG SAMOSTANA PLEHAN

Ivana Čadovska, icadovska@ffos.hr

Biljana Đaković, bdjakovic@ffos.hr

Martina Ferko, mferko@ffos.hr

Ana Tot, atot@ffos.hr

Odsjek za informacijske znanosti, Filozofski fakultet, Osijek

Rad ima za cilj predstaviti projekt uređenja vrlo vrijedne knjižnične građe iz fonda knjižnice Franjevačkog samostana Plehan, u Bosni i Hercegovini, osnovanog 1875. godine. U projektu su sudjelovali nastavnici i studenti Odsjeka za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Osijeku. U Plehanu franjevci djeluju od srednjega vijeka te u svoj plan pastorizacije uključuju i prosvjetni rad, što obuhvaća samostansku knjižnicu i arhiv. U knjižnici se nalaze teološka, filozofska, povijesna i književna djela, kao i djela franjevačkih pisaca iz razdoblja od 17. do 20. stoljeća. U arhivu, koji je u sklopu knjižnice, nalazi se bogata građa značajna za povijest ovoga kraja, a najstarija datira iz 1763. godine.

Knjižnica je prije rušenja samostana, uslijed ratnih posljedica, posjedovala desetak tisuća jedinica građe, no franjevci su nakon 1992. godine uspjeli sačuvati tek oko 3.680 jedinica. Građa je privremeno bila izmještena u prostorije Poliklinike za rehabilitaciju "Zlatni cekin" u Slavenskom Brodu. Postupak uređenja knjižnične zbirke u prvoj fazi sastojao se od izdvajanja građe iz kutija u kojima je bila pohranjena, ali i zaražena, čišćenja građe od moljaca i prašine te izdvajanja izrazito zaražene i vlažne građe. Očišćena i pregledana građa zatim se razvrstavala po vremenskom i tematskom mjerilu te po stupnju oštećenosti građe. Glavno je mjerilo isticanja njene vrijednosti vremensko, a građa izdana prije 1900. godine smatra se upravo takvom vrstom građe. Tijekom obrade također je pronađeno razno gradivo unutar same građe (poput vizitki, pisama, sličica svetaca, razglednica, salveta, skica nedjeljnih propovijedi, priznanica, članaka iz novina, prešanog bilja i slično), koje građi daje novu dimenziju i vrijednost, omogućavajući dublje istraživanje same namjene građe i vremena u kojem se upotrebljavala. Na temelju oštećenja građe, ali i gradiva koje se u njoj pronalazi, moguće je rekonstruirati profil njenih korisnika te kolanje građe među različitim vlasnicima. Prilog posteru čine fotografije i opisi naslovnih stranica i/ili korica nekih od najstarijih knjiga pronađenih tijekom projekta te fotografije i opisi gradiva pronađenog u građi.

CADIAL – NOVE MOGUĆNOSTI PRETRAŽIVANJA PRAVNIH PROPISA REPUBLIKE HRVATSKE

Tanja Didak-Prekpalaj, didak@hidra.hr

Tamara Horvat, thorvat@hidra.hr

HIDRA – Hrvatska informacijsko-dokumentacijska referalna agencija, Zagreb

Potrebe korisnika za što jednostavnijim i kvalitetnijim sustavom pretraživanja pravnih propisa rezultirale su izgradnjom tražilice koja nudi mogućnost neposrednog pretraživanja cjelovitih tekstova pravnih propisa Republike Hrvatske. Tražilica je nastala kao rezultat projekta Cadial – *Computer Aided Document Indexing for Accessing Legislation*. Primijenjena je na Zbirci pravnih propisa Republike Hrvatske koju je Hrvatska informacijsko-dokumentacijska referalna agencija počela stvarati krajem 1990-tih godina, a cilj je inteligentno pretraživanje pravnih tekstova na hrvatskome jeziku.

Projekt Cadial trebao bi osigurati infrastrukturu za dugotrajan javni pristup dokumentima, kako građanima Republike Hrvatske, tako i višejezičnom okruženju Europske unije. Naime, dokumentima su dodijeljeni deskriptori Pojmovnika Eurovoc, koji se koristi u predmetnoj obradi službene dokumentacije EU-a posljednjih 20-ak godina. Budući da se radi o višejezičnom tezaurusu, tražilica trenutno omogućuje dvojezično pretraživanje hrvatskih propisa. Tražilica također podržava morfološku normalizaciju riječi hrvatskog jezika, čime rješava problem pronalaska riječi u svim njezinim oblicima.

Rad će obuhvatiti opis razvoja inteligentne tražilice te načine neposrednog pretraživanja cjelovitih tekstova pravnih propisa, vidove utjecaja na dostupnost nacionalnog zakonodavstva, ali i na izgradnju informacijske infrastrukture u demokratskom društvu.

NORMATIVNA BAZA IMENA TIJELA JAVNE VLASTI
DIO NORMATIVNE INFRASTRUKTURE TEMELJENE NA POJMOVNIKU EUROVOC

Tanja Didak-Prekpalaj, didak@hidra.hr

Tamara Horvat, thorvat@hidra.hr

Tomislav Murati, Tomislav.Murati@hidra.hr

HIDRA – Hrvatska informacijsko-dokumentacijska referalna agencija, Zagreb

Cilj projekta izgradnje normativne infrastrukture jest osigurati jedinstveno razvrstavanje i pronalaženje službene dokumentacije Republike Hrvatske, a oblikovala bi se na temelju i pokraj Pojmovnika Eurovoc. Ostvarenje toga cilja ujedno je i podrška ostvarenju strategije razvitka Republike Hrvatske u području informatizacije javne uprave i osiguravanje dostupnosti javnih službenih izvora te olakšavanje prijenosa informacija između tijela javne uprave, kao i između tih tijela i građana.

Nacionalna normativna infrastruktura predstavlja dokumentacijsko pomagalo za kvalitetno i jedinstveno oblikovanje sadržaja metapodataka zacrtanih za potrebe informatizacije javne uprave: predmeta ili ključne riječi za sadržaj dokumenta, za označivanje stvaratelja i izdavača dokumenta, imena suradnika te vrste dokumenata. Za svaku kategoriju razvija se odgovarajuća datoteka podataka (modul) na temelju literarnog jamstva javne službene dokumentacije EU i RH, a podaci se oblikuju prema međunarodnih normama i preporukama.

U radu će se prikazati što sve normativna infrastruktura donosi. Osim osnovnih oblika imena i naziva, opisat će se i mnogo praktičnih podataka kao što su usporedni nazivi i imena na engleskom jeziku, definicije i objašnjenja pojmova rabljenih u kontekstu službenih dokumenata, osnovni podaci o temeljnim dokumentima osnivanja i ukidanja tijela javne vlasti, njihovi različiti oblici imena, povijesni podaci djelovanja, područja djelovanja, veza u slijedu nastajanja i nestajanja pojedinih tijela, imena i osnovni podaci politički istaknutih osoba s njihovim funkcijama od početaka postojanja RH.

ARHIV ING. PETRA SENJANOVIĆA U SVEUČILIŠNOJ KNJIŽNICI U SPLITU
PRIMJER PRIMJENE ISBD-A NA OBRADU DIJELA GRADIVA

Mihaela Kovačić
Sveučilišna knjižnica u Splitu
mihaela@svkst.hr

Cilj i svrha rada

Ukazati na mogućnosti primjene ISBD-a na obradu dijela arhivskog gradiva (ostavštine):
ISBD(CM) International Standard Bibliographic Description for Cartographic Materials
ISBD(M) International Standard Bibliographic Description for Monographic Publications
ISBD(NBM) International Standard Bibliographic Description for Non-Book Materials
ISBD(S) International Standard Bibliographic Description for Serials (djelomično)

Metodologija rada

U cijelosti je pregledano gradivo osobnog arhiva ing. P. Senjanovića (14 arhivskih kutija). Izdvojena je građa po vrsti (iz arhivskog gradiva u užem smislu): omeđene publikacije, hemeroteke, zemljopisne karte, sitni tisak.

Pri opisu jedinica korišteni su podaci i interpunkcijski simboli koje, kao obvezne, propisuju ISBD standardi za pojedinu vrstu građe (podaci koji nisu preuzeti s dokumenta, a važni su za njegovo razumijevanje, stavljeni su u uglate zagrade). Navodimo neke od spomenutih vrsta građe uz odabrane primjere.

Kartografska građa, rukopisna i tiskana, broji 15 jedinica.

Primjena ISBD(CM) upotpunjava spoznaje o kartografskoj građi koja se odnosi na područje Hrvatske, a objavljena je u Austro-Ugarskoj i Kraljevini Jugoslaviji. Primjerice: *Eisenbahn von Pribudić nach Spalato, general – situation.* – Wien : K. k. General- Inspection der österreichischen Eisenbahnen, 1875. ; *Gegenüberstellung der Eisenbahnverbindungen zwischen Wien und Dalmatien, Spalato* / izradio P. Senjanović. Wien : Dalmatinsko pokrajinsko željezničko vijeće, 1910./1911. (Wien : Franz Hierhammer). S tim u vezi su specijalne karte Knina, Bihaća, Krupe i Gračaca koje je izradio *Vojno geografski institut Kraljevine Jugoslavije*.

Hemeroteka

Hemeroteka ima oko 860 jedinica novinskih izrezaka iz preko 40 naslova dnevnog tiska i časopisa. Iako nepotpuna (nedostaju potpuni navodi o godištu, broju ili stranici), bibliografija su tema vezanih uz rad stvaratelja (urbanizam, graditeljstvo, arhitektura, cestovni, željeznički i lučki promet).

Obrada članaka *de visu*, uz provjeru u izvornoj publikaciji i navođenje naslova izvorne publikacije, godišta, broja, godine (datuma) i stranice. U navođenju bibliografskih podataka za novinske izreske korištene su upute iz ISBD(S) i upute za citiranje serijskih publikacija iz VBH tj. smjernice suvremenog knjižničarstva.

Likovno – dokumentarna građa: fotografije, albumi fotografija radova i objekata koje je projektirao i/ili u čijoj je izvedbi sudjelovao stvaratelj, grafikoni, uzdužni presjeci, crteži, razglednice.

Mnoga Senjanovićeva arhitektonska ostvarenja u Splitu objavljena su u formi dopisnice, kolorirane ili crno-bijele, u nakladi Petra Šegvića, Šimuna Šode, Vjekoslava Cvitanića, Giuseppea A. Milisicha, Petra Ruljančića (Zavod "Olympia"), Dragutina (Karla) Stühlera, što možemo iščitati iz skupine 4 (Izdavanje, raspačavanje) ISBD(NBM)-a.

Rezultati

Primjena skupine 1 (Stvarni naslovi i podaci o odgovornosti) spomenutih ISBD-a na jedinice navedenog arhivskog gradiva, donosi preciznije bibliografske podatke o stvaratelju i osobama s kojima je surađivao. Primjerice: upotpunjena je stvarateljeva biobibliografija autorstvom u izradi zemljopisnih karata, regulacijskih planova, radovima u omeđenim i/ili serijskim publikacijama, likovno – dokumentarnoj građi.

Bilježenjem podataka iz skupine 4 (Izdavanje, raspačavanje) i skupine 5 (Materijalni opis) ISBD-a dobili smo uvid u onodobno nakladništvo i tiskarstvo u Splitu; kao nakladnici javljaju se pojedinci i udruge, npr., Narodna tiskara, Društvo inženjera i arhitekata u Kraljevini Dalmaciji, Savez stanara Kraljevine SHS.

Zaključak

Primjena navedenih skupina ISBD-a pridonosi vrednovanju ukupnosti autorovog djelovanja, a u kontekstu tiskane građe i vremena u kojem je nastala, vrednovanju ostavštine. Podaci (jedinice) obogaćuju stvarateljevu i nacionalnu bibliografiju.

Time se cilj knjižničarskih standarda približava cilju opisa arhivskoga gradiva prema ISAD(G) – *identificirati i pojasniti kontekst i sadržaj arhivskog gradiva i na taj način olakšati njegovu dostupnost*. Dakle, pridonosi razmjeni obavijesti o baštini i stvaratelju između raznih skupina korisnika i imatelja gradiva.

HRVATSKE KNJIŽNICE NA FACEBOOKU

Ivana Pažur Vojvodić
Knjižnica Instituta Ruđer Bošković, Zagreb
ipazur@irb.hr

Web 2.0 donio je interaktivna sučelja zasnovana na dodiru s korisnikom koji više nije pasivni promatrač ponuđenih sadržaja, nego mu je omogućen dodir s drugim korisnicima i mijenjanje sadržaja.¹ Jedan od takvih servisa jest i društvena mreža Facebook.

Pojavljivanje novih tehnologija i trendova stavilo je, nakon bloga, pred knjižničare Facebook i pitanje trebaju li ga knjižnice prihvatiti i na koji način primijeniti u svom poslovanju. Mišljenja su različita, no svjedočimo da je na Facebooku sve više i više knjižnica različitih profila.

Uvažavajući tu činjenicu, zanimalo nas je koliko su hrvatske knjižnice prepoznale i prihvatile pojavljivanje na Facebooku, te jesu li ga, i na koji način, iskoristile za promociju svojih usluga i zbirki te približavanje korisnicima.

Kako bi se utvrdilo koliko su hrvatske knjižnice prisutne na Facebooku, napravljeno je pretraživanje skupina, stranica i osoba prema različitim inačicama riječi knjižnica. Tako dobiveni rezultati mogu se podijeliti u dvije kategorije: u prvoj su skupine/stranice/osobe koje su osnovale strane knjižnice (21 rezultat), a u drugoj su isti takvi sadržaji vezani za knjižnice, ali koje su osnovali korisnici (8 rezultata).

Gledajući u cjelini zastupljenost hrvatskih knjižnica na Facebooku, jasno je da je ona tek u povojima, pogotovo ako je usporedimo s drugim knjižnicama u svijetu. Broj knjižnica je vrlo malen, a ponuđene informacije o samim knjižnicama i uslugama koje nude su minimalne; također je u prosjeku mali broj članova i uopće je slabo kontaktiranje s njima pomoću svima vidljivih poruka. Kao otvoreno ostaje nam pitanje o stavu knjižničara u Hrvatskoj o potrebi prisutnosti knjižnica na Facebooku.

Literatura

¹ Web 2.0 [citirano: 2009-09-14] dostupno na: http://en.wikipedia.org/wiki/Web_2.0

ONTOLOGIJE U INFORMACIJSKOM UNIVERZUMU

Predrag Perožić
OŠ “Fran Krsto Frankopan”, Krk
pperozic@yahoo.com

Naziv “ontologija” u kontekstu informacijskih znanosti nije prenesen ili posuđen iz filozofskog rječnika samo kao metafora zbog nedostatka nekoga boljeg ili preciznijeg pojma. Radi se upravo o prenošenju iste zamisli, odnosno pokušaju **definiranja temeljnih pojmova** kojima se želi **opisati zajednička stvarnost**. Filozofske ontologije nastoje obuhvatiti sveukupni svijet stvari dostupan ljudskoj spoznaji i percepciji, dok su informacijske ontologije usmjerene na univerzum podataka o tom svijetu koji je dostupan formaliziranim računalnim jezicima. Ova načelna razlika svakog trenutka postaje sve manje važna budući da se gotovo sva područja ljudskog znanja i djelovanja sve potpunije i uspješnije iskazuju u formi informacijskih objekata. Informacijski objekt (*information object, resource*) sve se češće interpretira kao prva univerzalija koja obuhvaća inteligibilne i materijalne objekte. Stoga informacijske ontologije dobivaju sve veći opseg i doseg čime se približavaju tradicionalnim filozofskim. Razlika je prije svega u stupnju formalizacije pa se računalne ontologije mogu smatrati formalnim ontologijama u pravom smislu riječi. Ova posljednja tvrdnja vrijedi za “akademski” dio informacijskog univerzuma, tj. područje proizvodnje i objavljivanja informacija pod utjecajem i nadzorom ovlaštenih ustanova koje se u svom radu oslanjaju na različite standarde. Postoji i druga, slobodarskija i mnogo veća, zajednica korisnika i stvaraoca informacija, okupljena u “pokretu” web 2.0 i srodnim tehnologijama, koja je neovisna o takvim standardima i čiji odnos prema ontologiji ne pati od prevelike formalizacije.

GOOGLE BOOK SEARCH I EUROPSKE NACIONALNE KNJIŽNICE

Renata Petrušić, rpetrusic@nsk.hr
Breza Šalamon-Cindori, bsalamon-cindori@nsk.hr
Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

U prosincu 2004. godine u cijelom je svijetu odjeknula vijest da će Google u razdoblju od šest godina digitalizirati 15 milijuna knjiga iz fondova pet velikih svjetskih knjižnica i dati ih na korištenje javnosti. Zamisao o stvaranju najveće svjetske digitalne knjižnice (Google Book Search) dobila je svoje pristaše, ali i mnogobrojne protivnike. U rujnu 2005. uslijedila je parnica koju je pokrenula Autorska komora SAD-a, u kojoj se Google optužuje za povredu autorskih prava, a ona je okončana Nagodbom (Google Book Settlement) u listopadu 2008.

U vrijeme kada je u SAD-u započelo stvaranje Google digitalne knjižnice (Google Library), u Europi je začeta zamisao o pokretanju najveće digitalne zbirke europske kulturne baštine – Europeane, sa svrhom sjedinjavanja cjelokupnoga europskoga kulturnog nasljeđa. Na višejezičnom portalu Europeane danas je dostupno 4,6 milijuna digitaliziranih jedinica tekstualne, slikovne, zvučne i video građe. Projekt Europeana pokrenula je Europska komisija, a u njemu sudjeluju mnoge kulturne ustanove među kojima su i nacionalne knjižnice.

U ovome će radu autorice prikazati tijek događaja vezanih uz Google Book Search i Google Nagodbu, te višestruki utjecaj i posljedice koje oni imaju na nositelje autorskih prava, nakladništvo, knjižnice, ali i korisnike, s posebnim naglaskom na okolnosti u Europi.

NOVI ARHIVSKI FORMAT – WARC (WEB ARCHIVE)

Sonja Pigac Ljubi
Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu
spigac@nsk.hr

2009. godine objavljen je WARC, novi format datoteke prvenstveno namijenjen za potrebe arhiviranja mrežnih sadržaja. Ovaj format je nastavak ARC formata koji je razvio Internet Archive te se koristi od 1996. za pohranu datoteka prikupljenih s mreže. U odnosu na prethodni format, WARC zajednici koja se bavi arhiviranjem mrežnih sadržaja nudi bolje mogućnosti prikupljanja, pristupa i razmjene podataka između interesnih ustanova. Također, moguće ga je primijeniti za uspostavu aplikacija za prikupljanje mrežnih sadržaja (poput mrežnih pobirača otvorenog koda Heritrix).

WARC je 2009. prihvaćen kao ISO standard 28500:2009.

STATISTIKA POTRAŽNJE TISKANIH ČASOPISA U ZATVORENOM SPREMIŠTU KNJIŽNICE FILOZOFSKOG FAKULTETA U ZAGREBU

Aleksandra Pikić
Filozofski fakultet, Knjižnica, Zagreb
apikic@ffzg.hr

U razdoblju od otvorenja zatvorenog spremišta Knjižnice Filozofskog fakulteta za posudbu i korištenje građe 24. 3. 2009., pa do početka nove akademske godine 1. 10. 2009., istražuju se glavne značajke korisničkih zahtjeva za tiskanim časopisima. Istraživat će se sljedeći problemi: koliko se različitih časopisa potražuje, koji su najtraženiji časopisi, u kojim državama se izdaju ti časopisi, koliko su stara godišta te kojim znanstvenim poljima pripadaju ti časopisi. Časopisi koji su vremenom mijenjali naslove, uniformirat će se zadnjim važećim naslovom. Drugo izdanje časopisa se tretira kao drugi časopis, npr., Dubrovnik Annals i Anali Zavoda za povijesne znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Dubrovniku tretiraju se kao dva časopisa. U zatvorenom spremištu nalazi se najveći dio tiskanih časopisa Knjižnice. Tek manji dio, godišta iz 2008. i 2009. oko dvjestotinjak naslova, nalazi se u otvorenom pristupu. Budući da je Knjižnica Filozofskog fakulteta najveća hrvatska fakultetska humanistička knjižnica, uvid u čitalačke potrebe njezinih korisnika nudi važne bibliometrijske podatke za bolje razumijevanje prirode znanstvene komunikacije humanističkih, a nešto manje i društvenih časopisa. Humanistički časopisi, za razliku od ostalih znanstvenih područja, sporije zastarijevaju, odnosno njihovo je referiranje dugovječnije te su više nacionalno ili pokrajinski usmjereni.

POPIS SUDIONIKA

BR.	IME	PREZIME	USTANOVA	GRAD	E-MAIL
1	Tatjana	Aparac-Jelušić	Sveučilište u Zadru, Odjel za knjižničarstvo	Zadar	taparac@unizd.hr
2	Danijela	Babić	ZaMirNet	Zagreb	
3	Boris	Badurina	Filozofski fakultet Osijek	Osijek	boris.badurina@ffos.hr
4	Marija	Barbarić	Filozofski fakultet	Zagreb	mbarbari@ffzg.hr
5	Ana	Barbarić	Filozofski fakultet, Odsjek za inf. znanosti	Zagreb	abarbari@ffzg.hr
6	Danijela	Bašić	HGK - Komora Zagreb	Zagreb	dtmbasic@gmail.com
7	Frida	Bišćan	Gradska knjižnica I. G. Kovačić	Karlovac	frida@gkka.hr
8	Ivana	Bojić	Umjetnička akademija Sveučilišta u Splitu	Split	bojki9st@yahoo.com
9	Boris	Bosančić	Filozofski fakultet Osijek	Osijek	bbosancic@ffos.hr
10	Ines	Brenko	Državni arhiv u Zagrebu	Zagreb	ines@daz.hr
11	Matija	Brumen	Narodna in univerzitetna knjižnica	Ljubljana	matijabrumen@nuk.uni-lj.si
12	Virna	Brumnić	Institut Ruđer Bošković, CIM Rovinj	Rovinj	brumnic@cim.irb.hr
13	Krešimir	Cindrić	Info-kod d.o.o.	Zagreb	kreso@info-kod.hr
14	Ivana	Čadovska	Filozofski fakultet Osijek	Osijek	icadovska@ffos.hr
15	Tea	Čonč	Filozofski fakultet - Knjižnica	Zagreb	tconc@ffzg.hr
16	Iva	Čukman	Muzej za umjetnost i obrt	Zagreb	rest1@muo.hr
17	Tomislav	Čepulić	Hrvatski državni arhiv	Zagreb	tomislav@arhiv.hr
18	Vesna	Dakić	Tehnički muzej	Zagreb	vesna.d@tehnicki-muzej.t-com.hr
19	Tanja	Didaj Preklapaj	HIDRA	Zagreb	didak@hidra.hr
20	Milena	Doberšek	Zveza bibliotekarskih društva Slovenije	Ljubljana	lili.hubej@nuk.uni-lj.si
21	Lada	Dolenc	Gradska knjižnica i čitaonica Petrinja	Petrinja	gkc@gkc-petrinja.hr
22	Damir	Doračić	Arheološki muzej Zagreb	Zagreb	ddoracic@amz.hr
23	Andreja	Dragojević	Hrvatski restauratorski zavod	Zagreb	
24	Gordana	Dumbović	Gradska knjižnica i čitaonica Petrinja	Petrinja	gkc@gkc-petrinja.hr
25	Gordon	Dunsire	CDLR, University of Strathclyde	Glasgow, UK	g.dunsire@strath.ac.uk
26	Biljana	Đaković	Filozofski fakultet Osijek	Osijek	
27	Sanjica	Faletar Tanacković	Filozofski fakultet Osijek	Osijek	sfaletar@ffos.hr
28	Martina	Ferko	Filozofski fakultet Osijek	Osijek	
29	Ana	Filep	Hrvatski povijesni muzej	Zagreb	a.filep@hismus.hr
30	Marica	Fučkar Marasović	Institut za fiziku	Zagreb	marica@ifs.hr
31	Dunja Marija	Gabriel	Nacionalna i sveučilišna knjižnica	Zagreb	
32	Vesna	Golubović	Nacionalna i sveučilišna knjižnica	Zagreb	vgolubovic@nsk.hr
33	Zora	Hendija	Državni arhiv u Zagrebu	Zagreb	zora.hendija@daz.hr
34	Karolina	Holub	Nacionalna i sveučilišna knjižnica	Zagreb	
35	Goranka	Horjan	Muzeji Hrvatskog Zagorja	G. Stubica	
36	Mirjana	Hurem	Hrvatski državni arhiv	Zagreb	mhurem@arhiv.hr
37	Gregor	Ilaš	Slovenski etnografski muzej	Ljubljana	gregor.ilas@etno-muzej.si
38	Slaven	Ille	Sustavi i analize	Zagreb	sille@sna.hr
39	Tomislav	Ivanjko	Filozofski fakultet	Zagreb	tivanjko@ffzg.hr
40	Vinko	Ivić	Muzej grada Zagreba	Zagreb	vivic@mgz.hr

41	Emica	Ivković	Gradska knjižnica I. G. Kovačić	Karlovac	informativni@gkka.hr
42	Romana	Jadrijević	Sveučilište u Zadru	Zadar	romana.jadrijevic@yahoo.com
43	Petra	Jager	Narodna in univerzitetna knjižnica	Ljubljana	petra.jager@nuk.uni-lj.si
44	Božidar	Jančić	Hrvatski državni arhiv	Zagreb	bjancic@arhiv.hr
45	Maja	Jokić	Nacionalna i sveučilišna knjižnica	Zagreb	mjokic@nsk.hr
46	Ružica	Junačko	Gradska knjižnica Slavonski Brod	Sl. Brod	gradska-knjiznica-sb@sb.t-com.hr
47	Kristina	Kalanj	Tehnički muzej	Zagreb	kristina.k@tehnicki-muzej.t-com.hr
48	Ljubica	Katunar	Filozofski fakultet	Zagreb	lkatunar@ffzg.hr
49	Mario	Kauzlarić	MK knjigovežnica i kartonaža	Zagreb	
50	Sofija	Klarin	Nacionalna i sveučilišna knjižnica	Zagreb	sklarin@nsk.hr
51	Andrea	Klobučar	Muzej za umjetnost i obrt	Zagreb	andrea.klobucar@muo.hr
52	Sanja	Kovačević	Filozofski fakultet - Knjižnica	Zagreb	skovace@ffzg.hr
53	Mihaela	Kovačić	Sveučilišna knjižnica u Splitu	Split	mihaela@svkst.hr
54	Irena	Kranjec	Filozofski fakultet	Zagreb	ikranjec@ffzg.hr
55	Borut	Kružić	Prirodoslovni muzej Rijeka	Rijeka	borut@prirodoslovni.com
56	Želimir	Laszlo	Muzejsko dokumentacijski centar	Zagreb	zlaszlo@mdc.hr
57	Slađana	Latinović	Arheološki muzej Zagreb	Zagreb	slatinovic@amz.hr
58	Vlatka	Lemić	Hrvatski državni arhiv	Zagreb	vlemic@arhiv.hr
59	Dubravka	Luić-Vudrag	Filozofski fakultet	Zagreb	dlvudrag@ffzg.hr
60	Lobel	Machala	Nacionalna i sveučilišna knjižnica	Zagreb	lmachala@nsk.hr
61	Srečko	Maček	Zveza bibliotekarskih društva Slovenije	Ljubljana	lili.hubej@nuk.uni-lj.si
62	Alisa	Martek	Hrvatski državni arhiv	Zagreb	amartek@arhiv.hr
63	Irena	Martinović	Filozofski fakultet	Zagreb	irmartin@ffzg.hr
64	Jurica	Matijević	Umjetnička akademija Sveučilišta u Splitu	Split	jurica.matijevic@st.t-com.hr
65	Silvana	Matković	Muzej hrvatskih arheoloških spomenika	Split	silvana.matkovic@mhas-split.hr
66	Ivan	Miler	Info-kod d.o.o.	Zagreb	ivan-miler@info-kod.hr
67	Diana	Miletić	HIDRA	Zagreb	Diana.Miletic@hidra.hr
68	Marijana	Mišetić	Filozofski fakultet	Zagreb	mmisetic@ffzg.hr
69	Svjetlana	Mokriš	GISKO	Osijek	
70	Ivana	Mora Asić	Hrvatski povijesni muzej	Zagreb	i.asic@hismus.hr
71	Tomislav	Murati	HIDRA	Zagreb	tomislav.murati@hidra.hr
72	Zlatan	Nastić	Info-kod d.o.o.	Zagreb	znastic@info-kod.hr
73	Ivana	Pažur Vojvodić	Institut Ruđer Bošković	Zagreb	ipazur@yahoo.com
74	Franjo	Pehar	Sveučilište u Zadru, Odjel za knjižničarstvo	Zadar	fpehar@unizd.hr
75	Gordana	Perković	Muzej hrvatskih arheoloških spomenika	Split	gordana.perkovic@mhas-split.hr
76	Predrag	Perožić	OŠ Fran Krsto Frankopan	Krk	pperozic@yahoo.com
77	Renata	Petrušić	Nacionalna i sveučilišna knjižnica	Zagreb	rpetrusic@nsk.hr
78	Sonja	Pigac Ljubi	Nacionalna i sveučilišna knjižnica	Zagreb	spigacljubi@nsk.hr
79	Aleksandra	Pikić	Filozofski fakultet	Zagreb	ipikic@ffzg.hr
80	Silvija	Pisk	Filozofski fakultet	Zagreb	spisk@ffzg.hr
81	Davorka	Pšenica	Nacionalna i sveučilišna knjižnica	Zagreb	dpšenica@nsk.hr
82	Slobodanka	Radovčić	Muzej grada Zagreba	Zagreb	sradovcic@mgz.hr
83	Nevia	Raos	Filozofski fakultet	Zagreb	nraos@ffzg.hr
84	Elena	Rudan	Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu	Opatija	elenar@fthm.hr
85	Ingeborg	Rudomino	Nacionalna i sveučilišna knjižnica	Zagreb	irudomino@nsk.hr

86	Almedina	Salihagić	Komisija za očuvanje nacionalnih spomenika BiH	Sarajevo	almedina.salihagic@aneks8komisija.com.ba
87	Željka	Salopek	Filozofski fakultet	Zagreb	zslopek@ffzg.hr
88	Darija	Savić	Filozofski fakultet	Zagreb	dsavic@ffzg.hr
89	Zdenka	Semlič Rajh	Arhivi	Maribor	
90	Anamari	Slavić	Pravni fakultet	Zagreb	aslavic@pravo.hr
91	Sanja	Slukan-Marković	Filozofski fakultet - Knjižnica	Zagreb	sslukan@ffzg.hr
92	Marina	Sobol	Sveučilište u Zadru	Zadar	msobol@student.unizd.hr
93	Jasmina	Sočo	Filozofski fakultet	Zagreb	jsoco@ffzg.hr
94	Branka	Solina	Gradska knjižnica Slavonski Brod	Sl. Brod	gradska-knjiznica-sb{sb.t-com.hr
95	Antonina	Srša	Muzej za umjetnost i obrt	Zagreb	rest1@muo.hr
96	Ivanka	Stričević	Sveučilište u Zadru, Odjel za knjižničarstvo	Zadar	istricev@unizd.hr
97	Sagita Mirjam	Sunara	Umjetnička akademija Sveučilišta u Splitu	Split	sagita.sunara@gmail.com
98	Breza	Šalamon-Cindori	Nacionalna i sveučilišna knjižnica	Zagreb	bsalamon-cindori@nsk.hr
99	Alenka	Šauperl	Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta	Ljubljana	alenka.sauperl@ff.uni-lj.si
100	Greta	Šimičević	Filozofski fakultet	Zagreb	gsimicev@ffzg.hr
101	Maja	Šojat-Bikić	Muzej grada Zagreba	Zagreb	msojatbikic@mgz.hr
102	Miha	Špiček	Slovenski etnografski muzej	Ljubljana	miha.spicek@etno-muzej.si
103	Sonja	Špiranec	Filozofski fakultet	Zagreb	sspiranec@ffzg.hr
104	Andrej	Tihomirović	Sustavi i analize	Zagreb	atihomirovic@sna.hr
105	Danko	Tkalec	Point	Varaždin	
106	Andreja	Tominac	Učiteljski fakultet Zagreb - Odsjek Petrinja	Petrinja	atominac@vusp.hr
107	Ana	Tot	Filozofski fakultet Osijek	Osijek	atot@ffos.hr
108	Korina	Udina	OŠ Pećine	Rijeka	
109	Tamara	Ukrainčik	Akademija likovnih umjetnosti - Odsjek za restauriranje - konzerviranje umjetnina	Zagreb	
110	Annemari	Ulamec	Filozofski fakultet	Zagreb	aulamec@ffzg.hr
111	Marko	Velić	Initium Futuri Ltd.	Zagreb	
112	Lucija	Vežić	Sveučilište u Zadru	Zadar	lumvezic@student.unizd.hr
113	Radovan	Vrana	Filozofski fakultet	Zagreb	rvrana@ffzg.hr
114	Tomica	Vrbanc	Nacionalna i sveučilišna knjižnica	Zagreb	
115	Željana	Vučina	Filozofski fakultet	Zagreb	zvucina@ffzg.hr
116	Mirna	Willer	Sveučilište u Zadru	Zadar	mwiller@unizd.hr
117	Jasenska	Zajec	Nacionalna i sveučilišna knjižnica	Zagreb	izajec@nsk.hr
118	Goran	Zlodi	Filozofski fakultet Zagreb	Zagreb	gzlodi@ffzg.hr
119	Josipa	Zrilić	Sveučilište u Zadru	Zadar	jzrilic@student.unizd.hr
120	Antonija	Žagar	Muzej za umjetnost i obrt	Zagreb	antonija.zagar@muo.hr
121	Maja	Žumer	Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta	Ljubljana	maja.zumer@ff.uni-lj.si
122	Sanja	Žunić	Hrvatsko knjižničarsko društvo	Zagreb	sanja.zunic@kgz.hr

Nakladnik

Hrvatsko knjižničarsko društvo
c/o Nacionalna i sveučilišna knjižnica
Hrvatske bratske zajednice 4, Zagreb
e-mail: hkd@nsk.hr
www.hkdrustvo.hr

Za nakladnika

Zdenka Sviben

Uredila

Mirna Willer

Lektura

Anka Ivanjek

Tiskano

19. studenoga 2009. u Zagrebu

Sponzori

MK KNJIGOVEŽNICA
I KARTONAŽA
10000 ZAGREB, Voćarska 106
tel/fax:46 80 447, mob. 098/28 02 04

